РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 24-го лютого 1916. Ч. 24. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, February 24, 1916. No. 24.

НІМЦІ ПЕРЕЛОМИЛИ ЗНОВА БОЄВУ ЛІНІЮ У ФРАНЦІЇ.

Турки стратили коло Ерзерум всего 50 старих гармат.

Турецькі війска віддалені 50 миль від Суезкого каналу.

РОСІЙСЬКИЙ ЦАР ПЕРШИЙ РАЗ ПОКАЗАВ СЯ НА ОТВОРЕНЮ ДУМИ.

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

НІМЦІ ПЕРЕЛОМИЛИ БОЄВУ ЛІНІЮ КОЛО СУШЕ. 326 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 22. лютого. — Звіт головного німецького штабу звучить:

„По кількох мрачних днях вчера знова випогодило ся. Наша артилєрія розпочала сейчас сильно острілювати француські становища на лінії канал Бассе і Аррас. Опісля піхота перевела наступ, який закінчив ся корисним успіхом. Наші війска здобули француські становища в довжині 800 метрів і полонили 7 француських офіцирів та 319 жовнірів.

„На инших частях боєвої лінії чинність артилєрії стала сильнійша".

УСПІХИ НІМЦІВ КОЛО ВЕРДЕН.

ПАРИЖ, 22. лютого. — Урядовий француський рапорт звучить:

„На північ від Верден перевели німецькі війска по 72-годиннім безнастаннім бомбардованю наших становищ наступ при помочи піхоти. Всї напади удало ся нам відбити, лише коло місцевости Брабан Німці пішли наперед і заняли ліс Бомон".

Новий наступ німецьких війск у Франції викликав велике занепокоєнє. Француські воєнні знавці побоюють ся о кріпость Верден. Коли би Німцям удало ся здобути отсю кріпость, тоді, після їх гадки, цілу боєву лінію треба би пофнути близше Парижа.

АНГЛІЯ ПОКЛИКАЛА РЕШТУ НЕЖОНАТИХ ПІД ОРУЖЄ.

ЛОНДОН, 21. лютого. — **Англійський король видав проклямацію, силою котрої візвав наймолодший річник нежонатих ставити ся до військової служби. Отсей розказ обовязує хлопців, які дня 15. серпня скінчили 18-тий рік житя.**

В АЗІЇ:

ТЕПЕР ОЦІНЮЮТЬ МОСКАЛІ ВСІ ТУРЕЦЬКІ СТРАТИ РАЗОМ ЛИШЕ НА 40.000.

ПЕТРОГРАД, 22. лютого. — **Останні вісти, які наспіли з поля битви на Кавказі, подають в приближеню величину турецьких страт в послідних битвах. Російські воєнні знавці оцінюють страти Турків в убитих, полонених і ранених на 40.000 людий.**

Переслідуванє турецьких війск відбуваєть ся на цілій лінії дальше.

Російські вісти з кождим днем зменьшують втрати Турків. Перша телеграма оцінювала самих лише полонених Турків на 160,000. Опісля зменьшено вже півурядово число полонених на 100.000, а відтак на 60.000. Тепер, як се показує повисше наведена телеграма з Петрограду, всі страти Турків разом оцінюють на 40.000.

ТУРКИ СТРАТИЛИ ВСЕГО 50 СТАРИХ ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 22. лютого. — З Царгороду наспіли перші урядові вісти про упадок Ерзерум. Отся вість звучить:

„Турецькі війска опорожнили східні форти Ерзерум і саме місто, цофаючи ся на приготовлені становища, які находять ся на захід від Ерзерум. На фортах полишено 50 старих гармат.

„Російські вісти про здобутє 1.000 гармат і про полоненє 80.000 наших жовнірів належать до байок. Крім боротьби коло східних фортів не було опісля жадної битви. Анї Ерзерум анї його старі форти не мали жадного воєнного значіня".

ТУРЕЦЬКІ ВІЙСКА ВСЕГО 50 МИЛЬ ВІД СУЕЗКОГО КАНАЛУ.

ЛОНДОН, 22. лютого. — Вісти, які наспіли з Єгипту, доносять, що сильні турецькі війска зближають ся до Суезкого каналу.

Англійське міністерство війни оголосило отсї вісти:

„Телєграма від головного командаНта англійських війск в Єгипті доносить, що літаки відкрили турецькі війска коло міста Ель-Гассан, яке є віддалене від міста Суезу всего 57 миль на схід".

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

БИТВА НАД СТРИПОЮ.

БЕРЛІН, 21. лютого. — Головний австрійський штаб оголосив отсї вісти:

„Австрійсько-угорські війска здобули наперед висунені становища Москалів на полудневий схід від Кізлова над рікою Стрипою.

„По обох сторонах літаки розвинули велику діяльність".

В РОСІЇ:

ЦАР СКЛИКАВ НА ДЕНЬ 22. ЛЮТОГО ЗАСІДАНЄ ДУМИ.

ЛОНДОН, 21. лютого. — **З Петрограду доносять, що на підставі царського указу скликано на день 22. лютого засіданє думи.**

Новий президент кабінету міністрів Штурмер повідомив провідників політичних клюбів, що бажанем і волею царя є, щоби дума сейчас перевела ухвали найконечнїйших державних предложень. Він звернув також увагу провідників, що посли не сьміють вдавати ся в жадні дебати анї дискусії щодо воєнного та внутрішного положеня Росії, бо в противнім случаю дума зістане сейчас закрита.

Останнє засіданє думи відбуло ся ще дня 16. вересня минувшого року. З причини „невідповідного" поведеня послів засіданя думи зістали на неграничений час відложені.

Був се час, коли російська армія, розбита в Галичині і в Польщі, мусіла уступати на схід в напрямі Дніпра і Двини. Російське правительство і воєнне начальство були виставлені на остру критику зі сторони послів.

Тепер російське правительство і цар хочуть скористати з побіди над Турками в Малій Азії і без великого труду перевести в думі конечні закони.

Чи се піде зовсім гладко, покаже доперва саме засіданє думи.

ЦАР ПОКАЗАВ СЯ НА ОТВОРЕНЮ ДУМИ.

ПЕТРОГРАД, 22. лютого. — **Отворенє думи буде мати великий вплив не лише на дальший хід війни, але і на цілу будучність Росії.**

Отсе пораз перший від часу істнованя думи цар особисто показав ся при її отвореню.

Засіданє думи, як звичайно, отворено півгодинним богослуженем. Через цілий сей час цар стояв під образом „чудотворного" отця Николая.

Російські політики уважають сю подію, що цар появив ся в думі, за доказ великого зближеня російського правительства до народа.

ВІД ДНЯ 1. МАРТА НІМЕЧЧИНА БУДЕ УВАЖАТИ КОЖДИЙ ЗОРУЖЕНИЙ КОРАБЕЛЬ ЗА ВОЄННИЙ.

БЕРЛІН, 22. лютого. — Німецьке правительство заявило, що має повне право затопити кождий корабель без остороги, коли корабель є зоружений.

Міністер для заграничних справ Яґов заявив отсе:

„Оправдуванє, що якийсь корабель є зоружений лише в цїли власної оборони, є безпідставне і не видержує розумної критики. Уміщенє нових воєнних гармат на кораблї надає йому характер воєнного корабля.

„Нема і не істнує причина, задля котрої торговельний корабель мав би бути зоружений в цїли оборони. В міжнароднім праві воно було застережене і воно було оправдане лише в тих часах, коли плавба на мори була небезпечна з причини морських розбишаків і піратів. Від половини столїтя розбишацтво на мори не істнує, тимсамим і дотичний закон став мертвим.

„Теперішну воєнну акцію наших підводних лодок викликало поступованє Анґлії, яка в спосіб, противний міжнародним законам, постановила недопустити до Німеччини навіть средств поживи і хоче її виголодити. Се викликало енерґічну акцію наших підводних лодок. І ми мусимо наші підводні лодки обезпечити перед нападом зі сторони зоружених торговельних кораблїв.

„Анґлійські торговельні кораблї є майже без виїмки зоружені в нові гармати. Ми предложили навіть докази, що анґлійське міністерство маринарки приказало всім своїм торговельним кораблям острілювати наші підводні лодки. Дальше ми маємо докази, що анґлійські торговельні кораблї сповняли сей приказ. Через те ми понесли значні шкоди.

„На підставі всїх повисше наведених причин німецьке правительство буде уважати всї зоружені торговельні кораблї яко воєнні, а тимсамим, навіть без даваня остороги, їх топити".

Рішуче становище Німеччини в тій справі викликало в Злучених Державах знова велике напруженє. Німецьке й австрійське правительство повідомило всі невтральні держави, що від 1. марта буде без остереженя топити кождий торговельний корабель, який буде зоружений.

Швеція видала тому своїм горожанам пересторогу, щоби не уживати до подорожі зоружених кораблїв. Злучені Держави досї ще ясно не рішили ся. В тій цїли ведуть ся вже від довшого часу переговори і наради, яких вислїд ще не є звісний. В кождім разі отся справа вплинула на ще більше заостренє політичних відносин між Німеччиною і Злученими Державами.

РУЇНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

ВІДБУДОВАНЄ ЗНИЩЕНИХ СІЛ І МІСТ ПРИ ПОМОЧИ ВІЙСКА.

(На підставі віденської часописи „Арбайтер-Цайтунґ").

Воєнний кореспондент віденської часописи „Арбайтер-Цайтунґ", Макс Вінтер, описує свої вражіня з подорожи по східній Галичині, де воєнна заверуха чимало сіл і місточок обернула в купу глини і недогарків. З його опису показуєть ся, що відбудованє знищених сіл і місточок поступає скоро наперед під зарядом військових властий.

В тій цїли правительство будьто побудувало нові будьто відновило істнуючі а знищені в часі війни цегольні і вапнярки. Одна із більших цеголень находить ся на дорозї, яка веде зі Львова до Камінки струмилової. Вона виробила доси понад $3\frac{1}{2}$ міліона цегол, які виключно ужито при відбудовуваню знищених війною будинків. **Цїну цегли знижено на 15 корон за тисячку** (перед війною цїна за тисячку виносила 55 корон). Причиною низкої цїни є се, що до виробу цегли уживаєть ся майже виключно російських полонених. Таксамо і цїну **одного вагона вапна знижено до 150 корон** (перед війною цїна одного вагона виносила 500 до 700 корон). **Деревляний матеріял до будови коштує 55 корон** (перед тим 70 корон) **за один кубічний метер. Цїну дахівки знижено також до половини, то є на 50 до 60 корон за тисячку.**

Винники (пов. Львів).

Фабрика тютюну у Винниках лежить цїла в руїнї. Саме місточко не богато потерпіло. Нові дахи на будинках вказують, що відбудова ушкоджених будинків є вже зовсім укінчена.

Куровичі (пов. Перемишляни).

В Куровичах при гостинци, який веде зі Львова до Золочева, відбудова господарств під зарядом війска поступає скоро наперед. Всї роботи переводить ся російськими полоненими. Богато домів і господарських будинків вже зовсїм укінчено. Мешканцї села, які все стратили, що лише мали, чують ся щасливими, що мають свій дах над головами, та що не потребують ночувати в поли під голим небом. Ідучи дорогами, всюди бачить ся слїди війни.

Вільшаниця (пов. Золочів).

Вільшаниця представляє страшний образ цїлковитого знищеня: 305 господарств спалених, або знищених; лише 95 господарств позістало на місци.

Праця коло відбудови села іде скоро наперед. Війско розпочало роботу в послїднім тижни вересня, а 3. жовтня вже 22 господарства було відбудованих, всї площі очищені з грузів і всї пляни виготовлені.

Поручник-інжінер, який веде нагляд над відбудовою сего села, заявив, що найдальше до трох тижнів 100 господарств буде вже відбудованих.

Будівельний матеріял довозить без перестанку 40 військових фір.

ПОЛЬЩА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗДОБУТИХ ЗЕМЛЯХ.

(З віденського „Вістника Союза визволеня України").

Перед кількома днями попали менї в руки деякі українські часописи. Для недостачі часу переглянув я їх побіжно. Потім пішли вони в чужі руки і більше не вернулись. Не пригадую собі, в котрій була згадка, що по містах і селах на здобутих територіях Холмщини і Волини були тепер розпорядки також і в українській мові. Так є! Були! Я їх бачив і читав. Але тільки в Т о м а ш е в і і З а м о с т ю! І то тільки один-однїський розпорядок.

На однім аркуши було по німецьки, українськи, польськи й російськи. Будучи кілька днів у Х о л м і, заглядав я також за ними, та не бачив! Менї здаєть ся, що був се одинокий випадок. **Ріжних розпорядків було повно, одначе тільки в німецькій і польській мові.** В часї мого побуту команду в Холмі й околиці перебрала від Прусаків австрійська армія. Зараз і видала про се своє оповіщенє, число І., котре я читав. Та не инакше, як звичайно: **по німецьки і по польськи!!** Чому властиво так поступили, не знаю. Одначе думаю, що так не повинно бути! Вправдї головна маса тамошного населеня „православного" втікла, остали ся тільки біднїйші, а Поляки готові сказати, що нема для кого подавати оголошень в українській мові. Менї здаєть ся, що се тільки одно здержує та здержало всї оголошеня в нашій мові, що управа краєм у руках Поляків. Аґітаторів за вступленем до леґіону повно. Є кому інформувати місцевих Поляків, „незрячих ще галицької політики". А з нашої сторони яка робота? Жадна! Місцевих нема! Галицьких і буковинських не видати! Се нам шкідливо! Нашим обовязком слати в такі міста своїх людий! Коли „цивілям" прикро або їх нема, то треба постаратись, щоби бодай в кождій місцевій військовій командї сидів один сьвідомий річи наці офіцир чи рядовий, котрий вставляв би ся за нашою мовою. Чей і польська мова не мала жадного публичного доступу на російській території! Чому-ж сьогодня в наших містах видно її всюди на урядових оголошенях, а нашої не видати? Сьому треба конче зарадити і то зараз! Вертаючи до **розпорядку ч. І. австрійської команди в Холмі,** мушу піднести, що **касує він і забороняє російську мову в** школї і в автономічних урядах, а також урядованє в тій мові; **натомісць уводить мову німецьку, польську й українську.** Дальше мушу зазначити, що перейшов я лївий беріг Буга від Томашева аж за Берестє, стрічав „краянів", одначе дуже мало (втікли зі страху), а ті, що остали ся, „силою пари" випирали ся своєї українскости. „Ми Поляки", — говорили, — і дійсно розмовляли з нами по польськи, хоч, як забували ся, між собою починали по „мужицьки". А вже за Бугом того явища не було. Ті, що остали ся, признавали ся отверто: „Ми Українцї, мужики" і дуже чисто по нашому розмовляли. Мав би я богато-богато вам оповісти, але недостача часу й цензура не позволюють. **В. О.**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

НЕ СЛУХАЮТЬ КРИКУ О РАТУНОК.

Вже більше як тиждень тому назад, як „Америка" помістила довгу статю із зазивом до Українців у Злучених Державах, щоби слали протести в обороні „Америки" й епископа С. С. Ортинського перед „Свободою" та иншими ґазетами, — а зокрема ще й до укр. сьвященства, щоби показало, що то не правда, що „Свобода" писала, що між епископом і сьвященством відносини стають щораз більше холодні і зростає відчужене.

Се був крик „Америки" о ратунок свій і свого покровителя.

Одначе він проминув безслідно. Ніхто не взяв собі його до серця.

Чому?

* * *

Пояснимо се коротко.

„Америка", орґан епископа С. С. Ортинського, від довшого часу не переставала сипати зневаг і образ на український нарід. Дійшло було просто до нечуваних орґій у тих зневагах, які мусїли обурити кождого, без виїмки, Українця. За тим пійшло се, що з відразою кождий відвертав ся від епископської ґазети, а цїлі ґрупи Українців з поодиноких місцевостий видали свій ріпучий осуд на полїтику епископа і його ґазети в отвертих протестах.

Всї се бачили і бачать і, коли ось недавно епископська ґазета помістила згаданий крик о поміч і ратунок, то видно вже також і епископ та редакція „Америки" побачили сумне положене своєї „полїтики".

Але загал Українців, і зокрема сьвященства, не обізвав ся на сей крик.

Не обізвав ся тому, бо не міг того зробити.

Таж се значило би нїщо инше, як лише, **що оборонцї полїтики епископської ґазети беруть на себе, на свої плечі ті скандали, яких вона допустила ся в останних часах.** Се значило би, що ті оборонцї, котрі послухали би крику „Америки", поділяють ті зневаги, які вона сипала на український нарід, і беруть за них на себе одвічальність.

Було се крайною наївностю зі сторони „Америки" сподївати ся зі сторони загалу Українців, або хоч би лиш части, а зокрема зі сторони сьвященства, аби могли переймати на себе гріхи неосудимої епископської ґазети.

А щодо сьвященства, тож се прецїнь не його вина, що такі холодні відносини настали між ним і епископом С. С. Ортинським, тож як же можна до сьвященства ставити якінебудь домаганя, аби направили сї відносини та показали, що нема відчуженя.

Не є жадною тайною, що епископ С. С. Ортинський не трактує сьвященства в достойний спосіб, як се роблять прочі українські і всї инші епископи, тож сї холодні відносини і відчужене є лише природним наслідком того трактованя. Епископ С. С. Ортинський можливо, що не доріс до всїх инших епископів, алеж се ще не змушує духовенства, аби вирекло ся свого сьвященичого і горожанського достоїнства! Противно, українське духовенство в якийсь спосіб мусить станути в обороні свого сьвященичого і горожанського достоїнства!

Отже, конець кінцїв, як загал американських Українців так і зокрема загал українського сьвященства—подібні крики о ратунок зі сторони епископської ґазети мусить приняти з усьмішкою пожалуваня — і сказати:

— Філядельфіє, свої гріхи двигай сама і сама за них відповідай! А як направиш їх і поправиш ся, тодї аж приходи до нас з чистими руками!

ШТУБАЦТВО І БРЕХНЯ „АМЕРИКИ", А НЕ РАХУНКИ!

Відповідь „руским Іванам", що не знають ані трохи рахунків.

В 33-ім числї філядельфійської „Америки", орґанї „Провидїня" й епископа С. С. Ортинського, появилась „цікава" допись під заголовком „Отверте письмо до Контрольної Комісії „Укр. Нар. Союза", а авторами сеї дописи, як сьвідчить поданий під дописию підпис, є — „Руські Івани, що знають трохи рахунків".

Що ся допись не є чим иншим, а лише фабрикацією редакційною, се легко доміркуватись із виміреної цїли, до якої стреміла і стремить „Америка" і її шарлятани, і з тої сердечности, з якою вона відносить ся до нашої орґанїзації У. Н. Союза та її орґану „Свободи".

Не діждавшись пожаданих наслїдків по доносах руских Іванів перед американськими властями, що наче би наша часопись була на услугах австрійських бюр, які відмовляють робітників від приниманя працї в фабриках амуніції, „Америка" стала жити надією, що заборона висилки „Свободи" до Канади підірве матеріяльно наше видавництво і, що се стане певною перепоною у дальшім розвою видавництва. Колиж і тепер надія її завела, „Америка" почала накидуватись на наше видавництво всякими плюгавствами, але, що брехня правди не побере, загрязла вона з своїми перлинами в бездоннім гною. В останних судорогах серед сего гною вона вхопилась одного, ще невипробованого нею способу — способу „математичної кирині".

Підсунувши з портфелю редакційного під сфабриковану допись Іванів, що „не знають ані трохи рахунків", „Америка" заалярмувала Контрольну Комісію У. Н. С., а навівши деякі позиції, нарочно взяті з двох звітів т. є. з місячного касового звіту У. Н. С. і зі звіту річного друкарні, стараєсь переконувати як Контрольну Комісію так і загал, **що видавництво „Свободи" не оплачуєсь, і з тої причини підсуває тадку, щоби видавництво „Свободи" обмежити.**

На ділі-ж „Америка" пустила сего тумана відай чи не з боязни перед загалом, котрий домагаєсь переміни „Свободи" на дневник. Певна річ, що така переміна „Свободи" не була би до смаку „Америцї", бо тодї вона остала би непомітною у своїй гнійливій безоднї.

Повисші факти аж надто явно вказують на укриті заходи „Америки" для підірваня нашого видавництва.

Фактом є, що в редакції „Свободи" явив ся свого часу представник американської власти для провіреня справи доносу, яким обвинувачувано „Свободу", що вона накликує робітників до залишеня робіт в фабриках амуніції. Як самий представник нам заявив, — донос був з Філядельфії.

Фактом є, як сьвідчать письма канадійського головного цензора і письмо головного директора канадійських почт, вислані у відповідь на внесений урядовий запит через посольство Злучених Держав в Отаві, що заказ „Свободи" був спричинений на підставі опінії, висказаної перед канадійськими властями, що „Свобода" посередничила в несеню помочи потерпівшим від війни в части Галичини, яка є під Австрією.

Чи і се не є застановляюче? Хто-ж більше накидував ся на „Свободу" за се посередництво в несеню помочи нещасним жертвам війни як не „Америка"? Чим же інтересом було безчестити народних представників нашого сойму, в яких серцях розжарів огонь любови до своєї вітчини і до своїх рідних, що простягають до них свої безпомічні руки о ратунок в сїй так тяжкій воєнній хвили? Чи-ж не „Америка" лютилась на сю муравлину працю збірок нашими народними трудовниками? І чи з уваги на се треба ще дошукуватись за кимось другим, кому би доступ нашої часописи до Канади був на заваді? Нї! Сей вплив „Свободи" на народні маси був солию в очах покровителїв „Америки", таксамо як і канадійсько-кратівських презвитерян. Аж вкінци „Америка" осягла Геростратову славу.

За одним почерком пера військового цензора, який прихилив ся до доносів наших Геростратів, доступ „Свободи" до Канади заборонено. Чотири і пів тисячі передплатників остало ся нараз без тих вістий зі старого краю, на які вони з дня на день нетерпеливо очікували. Чотиром і пів тисячі передплатників, а сьміло мож сказати до 20 тисячам читачів в Канадї, ся заборона „Свободи" відібрала сю останну крихітку розради, яку їм приносила „Свобода" своїми вістями про рідний край; про долю їх братів; про їх села; про їх повіти, опілїлі або знищені пожежею війни; відібрала їм сей промінь надії, який давала їм кожда вістка зі старого краю, що влекшувала їх душевні терпіня. І сї люди останутъ на якийсь час без сих вістий.

Не сумніваємо ся, що ся заборона доступу „Свободи" до Канади могла заострити апетит „Америки" бачити „Свободу" без впливу на значну частину родимців, а відтак, при зменьшеню матеріяльних засобів „Свободи", надіятись її частинного упадку. В сїм однак „Америка" завелась, бо загал Українців зі стейтів, відчуваючи сю прикру втрату для видавництва, нагороджує його та спішить з численною передплатою. Праця нашого видавництва полягає на заспокоєню народних потреб широких мас і тому вони відносять ся зі щиростю до нашого видавництва. І хотяй би „Америка" чіпалась „всяких способів, що осьвячують средства", „Свобода" остане для неї недосяжною, а для загалу буде вона все нести високо прапор вольности і любови.

Тепер пригляньмо ся математичній кирині „Америки" з послїдних днів, яку сконструували „руські Івани", що не знають ані трохи рахунків. Коли доноси і всїляка гидь не могли довершити їх дїла, вони вхопились тепер рахунків, уважаючи сей спосіб за одиноку дошку ратунку морального банкротства „Америки".

* * *

Не маючи відваги тикати свого носа до загальних звітів касових У. Н. Союза, „Івани-математики" з „Америки" взялись на хитрий спосіб. Іменно, взяли за підставу своїх брехливих математичних операцій два звіти — один з відокремлених місячних касових звітів У. Н. Союза за час від 1-го січня 1915 р. до 31-го січня 1916 р., а другий — департаментовий чотирнайцятьмісячний звіт друкарні „Свободи" з касового обороту за час від 1-го серпня 1914 р. до 31-го січня 1916 р. Не зважаючи на ніякі засадничі ріжницї тих двох звітів, „Івани-математики" скочили як дурні в полову — в саму середину департаментового звіту друкарні „Свободи" і давай висилюватись порівнувати його з місячним касовим звітом У. Н. С., не завдавши собі навіть труду поробити в сїм случаю потрібні зіставленя та замкнути в звіті друкарні стан приходів і розходів з 1914 р., а осталу надвишку перенести до приходів за січень 1915 р. Однак „Івани-математики", задля штубацтва чи зі злоби, сего не зробили, а лише яко „незнайки", які не розуміють ся на „сальдах", заревіли в ерихонські труби, що справозданя їм не ясні, а відтак при помочи своїх довгих пальцїв на руках і ногах дочислились, що **У. Н. С. доложив до свого орґану за час одного року $10.000.**

Нам зовсім не дивно, що ті Івани дійшли до такого зіставленя рахунків, коли зважить ся, в якім тверезім станї вони їх переводили. Першим доказом їх нетверезости було випущене зі звіту друкарні оставшої готівки з дня 31-го липня 1914 р. в сумі $1,146.58,

а опісля випущене надвишки з зіставленя приходів і розходів з останних пяти місяців 1914 р. в сумі 5,776.95. Колиб Івани були настільки тверезі, щоби додати сї суми до приходу в звіті друкарні за місяць січень 1915 р., який виносив 1,876.36, то були-б пересьвідчили ся, що загальна сума приходу за січень була якраз тасама, яку оголошено в офіціяльнім касовім звіті У. Н. С. за місяць січень 1915 р., а то: 8,799.89.

Другим доказом „тверезого стану", серед якого „Івани-математики" з „Америки" робили сі обчисленя, є факт, який явно завдає брехню їх рахункам. Математики покликують ся на звіт друкарні в числї 154. „Свободи" з 29-го грудня 1915 р. і кажуть, що там є „чорне на білім" таке:

Приходи друкарні за січень 1915	1,876.36
Розходи друкарні	6,396.27

і запитують: котрий отже прихід є правдивий?

На се відповімо математикам: „Руські Іване, везь олувек до реньки" і — додай до сего приходу готівку з липня 1914 р. і надвишку, як се ми висше вже виказали, а дістанеш бажаний точний прихід за місяць січень 1915 р., тойсамий, який находить ся в касовім звіті У. Н. С. за місяць січень 1915 р., — а тодї в тебе може трохи прояснїє і не будеш шукати „чорного на білім" там, де його цїлком не було. Бо хто заховує числа „Свободи" з 1915. р., то нарочно може пересьвідчитись, що в наведенім математиками з „Америки" 154. числї нашої часописи не друковано ніякого протоколу з річного засїданя гол. Уряду У. Н. С. Що не від „чорного на білім" почорніло „математикам" в очах, але певно від „шнапса", доказує факт, що поданий ними розхід друкарні за місяць січень 1915. р. з того мнимого протоколу У. Н. С. з 154. числа є брехливий, бо подана ним сума $6,396.27 не була нїде подана, натомісць дійсна сума розходу за той час, яка була оголошена в протоколї з річного засїданя гол. уряду У. Н. С., друкованім в **140-ім числї „Свободи" з 27-го падолиста 1915. р.**, виносила всего $6,306.27 і рівналась цїлковито зі сумою поданою в місячнім касовім звіті У. Н. С. за місяць січень 1915 р., друкованім в в 24-ім числї „Свободи" з 27-го лютого 1915 р.

По сих вступних брехнях математики з „Америки" наводять стан розходів і приходів за час 12-ти місяців, подаючи дати відносних чисел, в яких друкувались місячні касові звіти У. Н. С. При сих „математичних операціях" панове руські Івани послугують ся вже лише одним звітом, — місячним касовим У. Н. Союза.

Се обмежене до одного звіту не змінило в нічім „штубацтва математичного", бо власні рахунки тих „математиків" з дальших дванайцяти місяців виказують **стільки блудів в додаваню і відниманю**, що сьмішно повторювати цїле їх зіставлене.

Хоч виказані ними позиції не заслугують на ніяке оправдане, ми тут наводимо виїмки з них яко куріоз „рахунковости", а у кого находить ся відносне число „Америки", може собі нарочно зробити порівнане.

„Америка" подає: Лютий 1915 — „розхід з каси отже разом: 4,041.26". Тимчасом мало бути $4,031.26.

„Америка" подає: Марець 1915 — по словах „до свого орґану" — 988.29 дол. Тимчасом мало бути **$1.348.29.**

„Америка" подає: Май 1915 — по словах „до орґану" — $1,278,55. Тимчасом мало бути $1,278.65.

„Америка" подає: Серпень 1915 — по словах „розхід з каси орґанїзації" — **$6,436.34. Тимчасом мало бути $5,437.14.**

„Америка" подає: Січень 1916 — „приходи друкарні - 3,942.99". Тимчасом мало бути $3,924.99.

Ось-так то рахують „редактори" з „Америки".

Супроти такого штубацтва панів Іванів з „Америки" сьміємо запитати:

1) Чи вони не кваліфікують ся до дому варятів зі своїми рахунками? 2) Як назвати таку часопись, що поміщує такі безглузді рахунки, не провіривши їх вперед? Чи з уваги на се найдеть ся хто, котрий би відносив ся з довірєм до „Америки", її видавців і її дописувателїв? Певна річ, що нї. Бож всякий доміркуєсь, чим руководить ся „Америка".

Звіти касові У. Н. Союза доказують наглядно, що видавництво „Свободи" побирає місячно з каси орґанїзації лише **10** центів від члена, а кромі сего орґанїзація платить свої евентуальні рахунки за друки. Виказуваний в місячних касових звітах У. Н. Союза розхід і прихід друкарні є подаваний там-же яко стан загального обороту гроший в орґанїзації, і коли подавані в сих місячних касових звітах розходи і приходи збільшують ся або зменьшують ся, то з сего ще не виходить, що орґанїзація доплачує до свого орґану. О докладаню до орґану тодї доперва можна би говорити, коли би звіти друкарні, оголошувані кождочасною контрольною комісією У. Н. Союза, виказували якийсь недобір. Каса друкарні У. Н. Союза ведесь в осібнім заряді, а її місячні замкненя виказуєсь в місячних касових звітах У. Н. Союза.

Отже „не бій ся, Захаріє", наші звіти є в порядку, а коли є дещо в непорядку, то хиба „в макітрах Іванів-математиків" з „Америки", яким завидно, що „Свобода" при так малих коштах зі сторони самої орґанїзації і без ніяких воєнних субвенцій, може виходити так часто, та ще наміряє в недалекій будучности стати дневником. „Іванам-математикам" з „Америки" жаль, що вони не мають книгарні, адвертайзментів та передплатників — тай відай тому послугують ся всяким очорнюванем, а явним доказом їх брудних цїлий є — хоч би се послїдне „Отверте письмо до Контрольної Комісії У. Н. Союза".

Про стан маєтку У. Н. Союза і друкарні не на часї тепер говорити. Се викаже найблизша Контрольна Комісія У. Н. С. у своїм звіті з контролї, який радимо панам „математикам" з „Америки" з увагою перечитати, але сим разом вже в тверезім станї (оскільки се можливе), щоби знова не повторилось їх штубацтво.

НАДГУДСОНСЬКІ МИСЛИ.

Епископ повинен бути учителем Христової науки, а не... бізнесменом.

* * *

Епископ повинен бути джентелменом.

* * *

З сиротами повинні люди обходитись по батьківськи.

* * *

Обніміте, брати мої,
Найменьшого брата,
Лиш сестер не обнимайте,
Бо вони дівчата.

* * *

„Америка" показала, що трійливі ґази можна пускати і в часї мира, але ті ґази троять лише її саму.

* * *

Цар Микола стояв підчас отвореня думи під чудотворною іконою св. Николая.

Він знає, що треба чуда, аби Росія виграла, але св. Николай знає також, який то Микола стояв під його образом.

* * *

Цар, увійшовши до думи, признав її власть, — розуміє ся, боячи ся, щоби не стратити своєї власти.

* * *

Війна змела вже три престоли — бельґійський, сербський і чорногорський.

А кажуть, що нема жадної користи з війни.

* * *

Росія вже півтора року не пє горівки, але ще не протверезила ся.

Та бож пяна вона була, пяна!

Федь барон Горох.

О, краю мій! Сьвята руїно,
Новітня Троє в попелах!
Перед тобою гну коліно
І кличу: Боже в небесах,
За кров, за муки, за руїну
Верни, верни нам Україну!

Верни колишню горду славу,
Свобідно відітхнути дай!
Не даром молодіж керваву
Голову клала за свій край,
Ішла на смерть як на забаву;
Віддай нам вітчину, віддай!

(Б. Лепкий)

НЕДОСТАЧА ДУШПАСТИРСЬКИХ СИЛ В ГАЛИЧИНІ.

(З кругів духовенства).

До львівського „Українського Слова" один галицький сьвященик прислав отсей лист:

Воєнна завеoруха зменьшила значно число нашого духовенства. Богато сьвящеників повмирало заграницею; більший процент як звичайно вмерло в краю; деякі перейшли на православє; инші виїхали за російською армією; не мале число вкінци вивезено на Сибір. Тих, що виїхали добровільно в Росію, треба уважати за зовсім пропавших, бож не припускаємо, аби австрійські державні власти позволили їм коли занимати в Австрії якінебудь душпастирські становища. Надія на скорий поворот наших засланців також не велика. Можна догадуватись, що з інтернованих москвофільських сьвящеників (в Австрії) не кождий буде міг служити своїй церкві. Рік 1914|15. не приніс майже жадного сьвіжого приросту, бо духовної семинарії у Львові підчас війни не було, а з тимчасової семинарії в Кромерижи користало дуже мале число богословів.

Отже стан дуже невідрадний. **Вже нині в самій львівській архиепархії не достає около двіста сьвящеників, а в епархії перемиській справа стоїть ще гірше.** Одна лише станиславівська епархія в щасливійшім положеню, бо там число відступників і втікачів в Росію не перевисшає десятки. Вже перед війною годі було обсадити всі дуже важні душпастирські посади; вже перед війною годі було нераз допроситись в конеисторії сотрудника або катехита до народних шкіл. Що-ж доперва буде тепер? Ким тепер заповнить ся всї так численні люки?

Завданє перед нашою церковною єрархією стоїть отже важке й відвічальне: треба зарадити недостачі нашого духовенства, доповнити його кадри, направити шкоди заподіяні війною. **Розуміємо, що се не може стати ся анї в однім роцї анї навіть в двох чи трох роках.** Тут треба часу довшого, заки число сьвящеників наслїдком природного приросту дійде до нормальних границь.

Але блудом було би ждати з заложеними руками на той природний приріст, а не уживати вже тепер всїх можливих способів, щоби недостачі зарадити.

І ми з болем серця бачимо, що не береть ся до заради управа львівської архиепархії.

Від часу вивезеня митрополита не уділено у львівській архиепархії анї одного рукоположеня, хоч цїлі десятки кандидатів ждуть на те нетерпеливо. В часї російського наїзду було се, правда, неможливе, але тепер нема найменьшої перешкоди, бож маємо в Станиславові свого епископа*). Чому доси не упрошено його висьвятити львівських кандидатів сьвященства, се для нас тайною. Через се занедбанє наша архиепархія полишена — в так важних часах! — душпастирській працї кільох десяток сьвящеників.

Ненормальні теперішні відносини повинні були навести управу львівської архиепархії до ужитя радикальнійшого навіть средства. Можна було вистаратись в міністерстві о дарованє богословам, що покінчили третий рік, двох останних курсів і позволити їм здавати іспити з четвертого року. Тим чином мали би ми знов до кількох місяців найменьше яких трийцять сьвящеників.

Та що говорити аж про „радикальні" средства, коли згадана управа занедбує найпростійший спосіб заради недостачі душпастирських сил. Вона не взиває урядово з еміграції многих українських сьвящеників, яким без такого візваня годї дістатись до дому. Яка причина сього? Чи може та, щоби для консеквенції не бути приневоленою візвати також тих, що усунулись до Росії?

Взагалї від хвилї вивезеня нашого митрополита не стало розумного й тактовного проводу в нашій архиепархії. Поза полагоджуванєм „кавалків" та удїлюванєм на всї боки обильних наган, не бачимо на верхах св. Юра жадної иншої поважнїйшої дїяльности. Коли саме духовенство не сповнить важкого обовязку, подиктованого теперішними відносинами й обставинами, то недалека будучність нашої церкви буде дуже невесела. Що через те потерпить і наша народність, не треба хиба й додавати.

*) Філядельфійська „Америка" писала недавно, що еп. Хомишин в Росії. — Ред. „Свободи".

З ДІЯЛЬНОСТИ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ВІД 1. СІЧНЯ ДО 15. ЛЮТОГО 1916.

Віча в справі помочи визволеню України і в справі зорґанізованя Федерації Українців у Злучених Державах відбули ся в слїдуючих містах при співучасти секретаря Федерації:

Тейлор, Па., 1. січня, з нагоди отвореня Народного Дому; присутних 300 людий.

Когус, Н. Й., 9. січня; присутних 350 людий; промови були в українській і анґлійській мові.

Бруклин, Н. Й., 16. січня; присутних 250 людий.

Елізабет, Н. Дж., 23. січня; присутних 300 людий.

Шікаґо, Ілл., 30. січня; присутних 700 людий.

Дітройт, Міш., 4. лютого, принагідні збори по дорозі; присутних 200.

Обурн, Н. Й., 5. лютого; присутних 300 людий.

Сиракюз, Н. Й., 6. лютого; присутних 500 людий. Промови були в українській, анґлійській і німецькій мові.

Геркімер, Н. Й., 9. лютого; присутних 300 людий.

Літл Фолс, Н. Й., 9. лютого; присутних 300 людий.

Гудсон, Н. Й., 10. лютого; присутних 400 людий. Промови про українську державу були в українській, анґлійській, німецькій і мадярській мові.

На вічах були присутні гості з других національностий; всюди була щедра збірка для жертв війни і на відбудованє української землї.

Всюди принято резолюції Першого Українського Сойму про українську державу; понерто ухвалу Сойму, котра взиває президента Злучених Держав, щоби американський делеґат на тій міжнародній радї, на котрій буде заключати ся мир, проголосив і обстоював в імени Америки право самостійности всїх народів загалом і України окремо.

Українці і другі поневолені національности, поселяючи ся в Злучених Державах, мають рацію жадати, щоби Злучені Держави заступали на мировій конференції справу незалежности народів, бо Америка перед 150 лїтами сама терпіла від того, що була піддана анґлійському королеви і анґлійській шляхтї, і тепер власне велика більшість американського народу і американське правительство признали Мексиканцям і Филипинцям, що кожда національність єсть сама собі господар на своїй землї.

Очевидна річ, Америка анї для України анї для жадного другого краю волї **не здобуде**, тільки Україна і кождий край власним трудом і власною кровю мусить собі волю виборoти; але була би велика користь для тих народів, котрі не мають своєї держави, як би американський делеґат на мировій радї проголосив, що американський нарід не вірить у тривалість мира без національної і полїтичної свободи всїх народів.

У звязи з тою справою Федерація Українців у Зл. Державах постарала ся о те, що її закликано на переслуханє перед конґресовим Комітетом для Заграничних справ („Форен Аферс Коміті") у Вашінґтонї. На тім переслуханю була мова, щоби конґрес ухвалив, що американський делеґат на мировій радї має піднести між иншими справами також справу „визволеня (полїтичного) поневолених народів".

Таку власне резолюцію поставив у конґресї нюйорський соціялїстичний посол М. Лондон, і над нею була дебата 24. лютого 1916. перед заграничним Комітетом у Вашінґтонї.

Представники ріжних національних орґанізацій говорили про справу своїх батьківських країв і з Федерації Українців були делеґати, котрі представили справу вільної демократичної України; також двох Американців, котрі студіювали українську справу, боронили її.

Навіть як би резолюція конґресмена Лондона не перейшла, то вона зробить добру і потрібну аґітацію в Америці.

Федерація Українців у Зл. Державах приготовляє також в Швеції аґітацію за українською справою. Від якогось часу шведська преса дуже прихильно ставить ся до українського визвольного руху і тепер є добра нагода не тільки поглубити і поширити між шведським, норвежським і данським народом приязнь для українського народу, але також здобути поміч для Івана Франка, котрий за свою вірну і довгу працю для пробудженя галицької України може дістати велику нагороду від шведської фундації Нобля, котра дає 136.000 австр. кор. яко почесний дар славним письменникам.

Федерація Українців має добрі звязи з многими шведськими письменниками, а між ними є такі, що знають українську мову і читали Франкові книжки. Один з них прошений, щоби на кошт Федерації переложив на шведську мову збірку Франкових оповідань з галицького житя. Та збірка певно буде розкуплена шведськими читачами, бо вони особливо цікавлять ся чужими краями.

Таким способом Ів. Франко стане Шведам звісний. Так як тепер у Швеції є така опінія, щоби ту нагороду дати Славянинови, то Ів. Франко має велику нагоду, бо між полудневими Славянами тепер нема дуже визначного поета, між північними Чехи також не мають, один Поляк (Сінкевич) вже мав Ноблеву нагороду, а Великорос підчас війни не дістане, бо шведський нарід, хоч любить російську лїтературу, то не вірить, що російський уряд хоче шанувати самостійність шведської нації.

Як американські Українці зроблять у сїй справі всьо, що треба, то є певна надія на успіх. Успіх був би дуже значний: ми би сповнили наш обовязок супроти найбільшого, найздібнійшого, найщирійшого і найбільше нещасливого провідника і ми би дали справдї цїлому сьвітови знати, що й Україна є на сьвітї, бо про того, хто дістає Ноблеву нагороду, дійсно пише і говорить преса всїх країв без виїмки.

Федерація Українців подає отсим під публичну розвагу питанє, як американські Українці найлїпше можуть звернути увагу шведського народу і шведської преси на житє і працю Ів. Франка.

Галицькі Українці вже роблять заходи у сїй справі за ініціятивою католицького сьвященика о. Застирця, котрий видко цїнить і любить батька нашого соціялїзму і радикалїзму.

Вкінци слїд зазначити, що суми фондів, які остають під управою Федерації, до сеї пори виносять:

Фонд для українських жертв війни. (Для вдів і сиріт і на відбудованє знищ. краю)	$2.930.20
Фонд для Січових Стрільців. (Для ранених і на шпиталь для У. С. Стрільців у Львові)	1.546.84
На Фонд визволеня України	594.71
Фонд засланих на Сибір	65.97
Разом	$5.137.72

Мирослав Січинський,
писар Федерації.

СІЧОВА ПІСНЯ.

(Співати на нуту: „Чиж то тая керниченька").

Чи то тоє товариство,
Що Гриць виклинав?
Тай староста з жандармами
Його роєганяв?
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженькам не даймо ся!
Побіда буде!

Один дав би нас у пекло,
Другий в кримінал,
А знов инший з глузду сходить,
Що хлоп радикал.
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженькам не даймо ся!
Побіда буде!

Най всї темні й чорні духи
Дадуть нам спокій!
Хлоп вже нинї не худоба;
Має розум свій!
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженькам не даймо ся!
Побіда буде!

Ми лиш хочемо для себе
Право се найти,
Що його нам зрабували
Вороги кати!
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженькам не даймо ся!
Побіда буде!

Ми не можемо держатись
Клерикальних рад;
Ми самі завести хочем
В сьвітї красший лад!
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженькам не даймо ся!
Побіда буде!

Знайте, наші вороженьки,
Що ми козаки,
І за нарід український
Віддамо й житє!
Гей, гей, тримаймо ся,
Вороженькам не даймо ся!
Побіда буде!

Написав урядник від. 7. У. Н. Союза, П. Пухир.

В РІЗДВЯНУ НІЧ НА ЖОВНЯРСЬКІМ ПОСТОЮ.

Серце тужить, серце плаче
За минулим, за сьвятим...

День цїлий гармата грала по широкому Подїлю. А над вечір стало тихо по ланах розлогих піль. Всї борцї пішли спочити по важкому перебою, наче косарі струджені по важкій роботі дня. Та не лялись з уст їх нинї ті акорди голосні, що веселять людські душі і солодять прикрий труд. Ледви чутна пісня жалю, пісня болю і туги йшла спровола з їх грудий... В ній був жаль, була розпука — і тихий смуток так звенів, наче найніжнійші струни...

* * *

Що-ж прибило їх серця? Що нагнало туги в душу. Що їх голови схилило? Глянь, на небі блисла зірка, ясна зоря, знак відвічний, знак батьків — старинних предків, що вже час зачати сьвято... Бо настав Великий вечір. Нинї сьвіт цїлий радїє Різдвом Ісуса Спаса.

Чом вони, борцї за волю, наче мачущині дїти, — не радіють, не сьміють ся? „Серце тужить, серце плаче за минулим, за сьвятим"...

Там батьки старі і братя; там їх мила і сестра ллють гіркі за ними сльози. Чом же їх химерна доля кинула в тернисту путь і мов сироти пігнала на ледяні стежки? Ніжні душі застогнали, зойкнули серця від болю. Час дитинства й утїхи їм спімнув ся мимоволї і чутєм одним пройняті заспівали тиху пісню і змістили в неї тугу і всї жалї їх сердець. „Бог предвічний" — понесло ся по безмежному ланї. Пісня лунала тихо-тихо, наче відгук давних лїт, то звеніла і змагалась, наче буря по полях. Буйний вітер ніс на крилах пісню жалю і туги і приніс її під вікна їх родинних любих стріх. Хай і милі їх почують коляду своїх братів...

* * *

А на сторожі у поли під хрестом один стояв самий самітний молодець. Він пустив свій зір у далеч і чуйно слухав в нічній тиші. Він почув знайому пісню, гимн старинний, дорогий... Се товариші співали. Спомини вповили серце і заняли ніжну душу.

Так недавно він у батька і у неньки ось-так співав, так недавно, наче вчера... Ах! а нинї! Доле, доле! Чом насилно відірвала серце ніжне молоде від родини, батька, неньки, від братів і від сестриць? Він побачив себе дома, як був хлопцем ще малим. Він побачив свою матір, він почув пестливий спів, осе, він лежить на лонї неньки... І причулась йому колискова, щира пісня материнська:

Спи, мій сину, в дитбусу,
Господа молила,
Щоби тобі доля щастєм
Доріжку стелила...

Ах, як любо, як солодко жилось йому в рідній хатї... Нинї сьвято, час потіхи, цїль дїточих сьмілих мрій, — де-ж то сьвято, де ялинка і сьвяточні дарунки?

Він схилив ся на кріс зелїзний і в задумі потонув. Зимний вітер віяв снїгом і свистав жалібну нуту... серце дрожию промов. Тїло мерзне, він не чує, — його гріє любий образ, що зявивсь в обрію піль... Легко по снїгу ступає, наче тиха мрія раю. Близше... близше... люба постать... Ах! се його рідна мати, — вже несе йому дарунки і приязно усьміхаєсь, наче сонце на веснї. Він минаєсь від утїхи і від розкоші вмлїває...

Він спровола опускаєсь на мягкий біленький снїг. Любий образ, рідна мати на головоньку кладе свою легку, теплу руку... Ах, як мило йому в серці, як солодко на душі. Він глядить на неї любо, він цїлує, обіймає. Розтворила ся над сином пречарівная коробка... Він глядить: летять на нього срібні перли, перли... перли... міліони жемчугів...

Ще луна іде полями, колиш акорд останний. А йому здаєсь, що мати над колискою співає:

Спи, мій скарбе, спи, мій раю,
Спи, моя дитино...

Він заснув. На його личку усьмішка іграє... На блїдім його обличу смерть простерла свої крила. Материнською рукою розігнала й закінчила його болї і страждани...

Юра Шкрумеляк, У. С. С.

(З „Вістника Союза визволеня України").

В ХАТЇ РОСІЙСЬКОГО ЦАРЯ.

(Цар бавить ся думою, то замикає, то отворяє, як йому подобає ся, поки дверцята не примкнуть йому руки. Аж тоді він покине забавку).

ВІЧА В СПРАВІ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Велике віче в справі визволеня України відбуло ся дня 6. лютого с. р. у великій гали Альгамбра в Сиракюз, Н. Й. При тій нагоді сиракюзькі Українці мали честь повитати довго ожиданого героя М. Січинського.

Віче розпочалось о 4-тій годині пополудни в присутности висше пять сот народа. Голова Передвічевого Комітету, п. П. Парибус отворив віче, покликуючи на предсідателя п. Н. Крука, а на заступника п. А. Варіяна, на що вічевики одноголосно згодились. Секретарювали пп. П. Парибус і Д. Матвів.

Перший забрав голос Американець п. Алєксандер Оберлендер, котрий говорив про Україну і Українців по англійськи. Про поневолене нашого народу говорив п. Ф. Бейли з Рочестер, Н. Й. — також по англійськи. Третим бесідником був п. А. Петрів з Рочестер, Н. Й., котрий говорив по українськи про гнет нашого народу під московським кнутом. Дальший з ряду бесідник п. П. Стеценко з Рочестер (родом з російської України) говорив про війну, царизм і робітників. Пятий бесідник, п. Кели говорив по німецьки про Україну, Українців і Т. Шевченка. Кождого бесідника нагороджувано гучними оплесками.

Відтак п. Н. Крук представив зібраним добродія М. Січинського і сказав, що наш народ не упаде, коли має таких красних синів, борців за волю України. Нарід привитав свого любимця бурею невмокаючих оплесків.

Добродій М. Січинський говорив коротко по англійськи і по українськи на тему: Народи, котрі мають свої держави, і народи, котрі не мають своїх держав.

Опісля принято відповідні резолюції, хвалені нюйорським Соймом.

Віче закінчено народним гимном.

Пані М. Литвинова передала малою дівчинкою, М. Капчуківною, китицю цьвітів народному борцеви, що принято також гучними оплесками.

При тій нагоді зібрано жертв около 150 долярів.

П. Парибус, Д. Матвів,
секретарі віча.

ГЕРМАН ГЕССЕ.

МЕЛЯНХОЛІЯ.

Я втік від тебе — до вина і приятелів.
Бо твої очи жахом пронимали.
В обіймах любки і при звуках пісні
Забув я твої очи — твій неземний спів.

Та ти все йшла і йшла у слід за мною мовчки;
Була-ж ти і в вині, котре я пив без тями,
Була і в душности моїх любовних ночий,
Була і в моїм глумі, як я з тебе кпив.

Тепер холодим ти моє з'ужите тіло
І голову мою держиш на своїм лоні,
Як я прийшов домів з своїх доріг далеких —
Бо всі вони були — одним шляхом до тебе...

Переклав П. К.

ДОПИСИ.

З BAYONNE, N. J.

До чого доводить зарazлива політика „Америки", органу „Провидіня".

Недавно сему завязало ся в нашій місцевости „братство", котре є відділом „Провидіня". Сей відділ заснував п. Нестор Закалужний, котрий терпить дуже на манію величности. Пан Н. Закалужний, котрий вже свого часу закладав у Байон і „Гайдамаки", і партію С. П., а так само належав і до Укр. Нар. Союза і Р. Н. Союза, плюнув на се в несьвідомий спосіб і пішов кирнити проти свого Українця-брата. Байонські Українці не хотять робити п. Закалужному того, що він потрафить зробити другим, але хотять його тропки поучити — для його власного добра.

„Годі учити теля траву пасти, коли воно не має зубів". Таке саме і з наським містром Закалужним. Де лиш піде, всюди старає ся о те, щоби пошкодити Українцям. Коли прибув до нас д. М. Січинський на віче дня 25. грудня м. р. і обговорював справу Федерації Українців в дуже приступний спосіб, то містер Закалужний протестував один як голка на гали проти сего, а опісля на запит д. М. Січинського: чому протестуєте? — відповів, що не розуміє.

Та на тім ще не скінчило ся. Містер Закалужний дочитав ся з цитатів в „Америці" такого мудрого „просьвіщеня", що зібрав цілу ватагу пияків із сальонів і напав на одного Українця, котрий чимало працює, щоб зєднати Байонців в одну сьвідому громаду. Коли сей Українець інов на мітінґ до Постунового Клюбу, тоді містер Закалужний обскочив його з такими як він і фляшкою мало що не позбавив здоровля певинного чоловіка. От до чого допроваджує політика „Америки"! Чи Ви, Панове, усі такими подвигами ширите своє „Провидіне"? А Ви, містер Закалужний, при тім ще бажаєте, хотяй не потрафите читати в церкві ирмолоя, жити з сего брата, котрий оплачував свої центи на Український Сойм! Ви плюєте на се? Деж Ваша честь? Де любов до свого рідного брата Українця? Я від себе зазначу, що байонські Українці не є такі як Ви. Ви їм фляшкою в голову, а вони Вам за се розуму бажають. Будьте певні, що в такий шкарадний спосіб, як Ви, ніхто не буде поступати. Вас усі знають, що Ви, нім одно слово виречете, то треба чекати три мінути. Тому я ще раз скажу: Закиньте кирнину, а верніть ся на правдиву дорогу, на дорогу, котра одинока провадить до відбудовання „Вільної України".

Іван Мельник.

КОЛИ У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ НЕМА ТОВАРИСТВА ЧИ БРАТСТВА, ЩО НАЛЕЖИТЬ ДО У. Н. СОЮЗА, ТО ПОСТАРАЙТЕ СЯ ТАКЕ ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО ЗАЛОЖИТИ І ВПИСАТИ ДО У. Н. СОЮЗА.

По інформації пишіть на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ЛІКАРСЬКИЙ ПОРАДНИК.

Пише др. Іван Сміт, лікар в Ню Йорку.
(Відповіди на питаня).

Загребельний, Норт Востпорт, Масс. Поясненя про чахотку (сухоти) вишлемо Вам листовно.

РЕВМАТИЗМ.

Іван Л., Брезнел, Па. Як ходите по лікарях від одного до другого, а потім ще до третого, то ніколи не вилічитесь, хиба гроші стратите. Ви мусите лічитись в одного лікаря, бо Ваша недуга вимагає довшого лічення.

Ф. О., Ротшільд, Віс. Ви добре описали свою недугу. Доктор, котрий Вам говорив про Вашу недугу, говорив неправду і кождий инший тесаме Вам скаже. Причини тої недуги ще до нині не звісні. Лікарі давно вже шукають і слідять рід тої недуги, але до нині жадного результату не осягнули. Тільки се знаємо, що ся недуга не є жадною заразою і що її Ви не повинні встидатись, бо вона сама від себе приходить. Сю недугу можна вилічити, але по якімось часі вона знову повертає; дальше в теплих місяцях счезає, а в зимні знов появляеть ся. Зуби і ревматизм не мають нічого спільного з тою хоробою; лиш декотрі терплять рівночасно на ревматизм. З Вашого листа бачимо, що доктор, котрий Вас лічив, лічить добре. Справді терпіти таку хоробу не належить до приємности, але Ви будьте спокійні, бо вона не є так небезпечна, як виглядає.

РЕВМАТИЗМ.

І. В., Бівер Фолс, Па. Ваш лист замало дає нам до близшого пізнаня недуги Вашої сестри. Пишете лише, що се ревматизм, тож ми Вам можемо меньше-більше описати, що то таке ревматизм.

Ревматизм се запалене якогось сустава. Воно одного дня може показати ся в однім суставі, а за день або за два може перейти до другого сустава: наприклад першого дня може показатись на рамени, пізнійше на руці, лікти або в котрім-небудь иншім суставі, а найскорше повстає у людий, котрі переважно перебувають у вогких мешканях і працюють в мокрих місцях. Також богато таких дістає ревматизм, що терплять на біль горла. Та хороба триває 3 до 4 неділі, але як Ви хочете, щоб ми Вам відповіли яснійше, то опишіть все докладно.

В., Сінґан, Н. Дж. Як Ви пошкробали прищ, то притім мусіли роздерти шкірку на тім місци, а що Ви нігтями шкробали, то Ви певно дістали затроєнє крови. Ніколи більше не шкробайте прищів, та уважайте, щоби все нога була чиста, а що Вам вже доктор дав масть, то уживайте її до рани, тільки уважайте, щоб рана, заки приложите масть, була чисто вимита. Мимо того, колиб Вам за пару тижнів не було лучше, то напишіть, як довго Ви терпите і яка Ваша робота: чи мусите при роботі богато стояти, або ходити, чи маєте корчі по ногах і т. д.

Молода дівчина, Скрентон, Па. Питаєтесь, в який спосіб позбутись плішів і прищів з лиця. Такі прищі на лици дуже часто появляють ся в молодих людий від літ 15 до 25, а причина буває ріжна; найголовнійше з нестравности жолудка і браку крови, або з причини так званої малокровности. Проте, хто має такі викиди на лици, то мусить передівсім при лічені таких викидів уважати на дієту, а то: їсти дуже реґулярно, 3 рази на день, так, щоби помежи означеним часом цілком нічого не їсти, а особливо ніколи не їсти „кендів", „паів", „кейків" і соленого мяса. Притім мусите уважати, щоби Ваш столець був реґулярний. Кождого вечера змивайте добре лице теплою водою з милом і рівночасно, оскільки можливо, витискайте чистими пальцями ті „блекгедс". Рівночасно можна уживати медицини, якої є богато родів на таку недугу.

УГРО-РУСЬКІ РЕДАКТОРИ ПИШУТЬ ВІРШІ.

В останнім числі угро-руського „Американско-русского Вѣстника" находимо отсі дві поезії:

I.

БОЖЕ ХРАНИ КИРИЛЛИКУ.

Боже съ небесъ высокихъ,
Услыши насъ сыновъ твоихъ;
И спасай насъ отъ всѣхъ враговъ,
Отъ измѣнниковъ Новаковъ!

Ты бо еси, всѣмъ намъ Творецъ,
Русскихъ вдовъ и сиротъ Отецъ;
Сохрани намъ сія слова,
И письмена Кириллова.

Боже храни Кириллицу,
Восточную голубицу;
Бо она хлѣбъ души даетъ,
И всѣхъ русскихъ, къ Тебѣ ведетъ!

Услыши небесный Царю,
Заступи насъ, Спасителю;
Отжени отъ насъ здрадниковъ,
Тѣхъ неразсудныхъ Новаковъ.

Боже вышній милостивый,
Услыши насъ Отче милый;
Азъ, Буки, Вѣди и Глаголь,
Сохрани насъ отъ всѣхъ враговъ.

Погуби тѣхъ ругателей,
Кирилловыхъ предателей;
Да исчезнутъ, якъ злый Іуда,
Да ихъ постигнетъ его судьба.

Христе Царю Спасителю,
Неба земли владѣтелю;
Сохани намъ: Добро и Есть,
Кирилловi во вѣки честь!

Меѳодіе, Архіерею,
Всеславянскій учителю;
Проси Бога за Нашъ, Онъ и Покой,
Укрѣпи насъ въ нашой Церквѣ святой.

Боже храни Кириллицу,
Меѳодієву горлицу;
Да насъ учитъ: Слово, Твердо,
Славити Тя ежедневно.

Словесная ластовице,
Кирилла голубице;
Лѣтай ты, по цѣломъ свѣтѣ
Научай насъ русской пѣсни.

Сообщаетъ: Михаилъ Райко.
Дьяко-учитель

II.

ЗАПЛАКАЛИ БѢДНЫ УГОРСКІИ РУСИНЫ.

Боже ущедри ны и благослови ны:
Загучали горы понадъ Верховины,
Призрѣ на ны и помилуй ны:
Заплакали бѣдны, угорски русины.

Одни заплакали, други ничъ не дбають!
Когда кириллику на смерть осуждаютъ.
Когда кириллику на шибень тягаютъ
Стефана Новака вѣнцомъ увѣнчаютъ.

Угро-русскiи сыны, озветеся словомъ?
Чи якъ жена Лота, останете столбомъ?!
Спасайте что можно, тадь еще не поздно!
Новакъ окаяный, задрожаетъ, можно.

Пряшевскій Епископъ: знатокъ шесть языковъ,
Русскій заковуетъ до желѣзныхъ оковъ.
Кириллъ и Меѳодій, братьи отъ Солуна;
Чимъ Вы прогнѣвали, сего не — русина.

Одинъ Стефанъ въ краѣ, другій въ Америкѣ,
Завдяты ворогы нашей кириллики.
Первому не диво, вотъ, онъ мадяриско;
Второму такъ само, бо онъ полячиско.

Якъ же Вы чужинцы стали владыками?
Прочто мѣрятеся русскими буквами?!
Ци Вы не знаете то, что кириллика
Хлѣбомъ русской души останетъ до вѣка?!

Спаси о Господи, вѣрны люди твоя!
Памятай Русине, что азбука твоя!
И благослови достояніе твое!
Письменность и вѣра, Русинамъ святое...

Ивановичъ.

Хто прочитає ті вірші, бачить, що автори їх мали красну ціль: **боронити своєї азбуки**, але притім видить також, **що вони дуже кепські поети**.

Щоби писати вірші такі принагідні, то не треба бути аж поетом. Такі вірші далеко лекше писати ніж наприклад поезії: до весни, до місяця, або до дівчини. Але до того треба знати дві головні річи:

1) Уклад вірша (ритм і рим);

2) Мову, в якій пишеть ся.

Як чоловік знає ті дві річи, то аби який був полатайко (скажім: горшкодрай), то вже злічить ліпший вірш ніж пан Райко або Іванович.

До того не треба аж уживати граматик, або ходити на університет, а вистарчить мати капку музикальне ухо.

Прості люди, чи то хлопці чи дівчата, як укладають пісні, то співають їх і як видять, що щось не до ладу, то „рихтують їх" в памяти і ще раз співають і більше разів, аж дійдуть до ладу.

Те також є наука, але дуже проста, бо хлопець чи дівчина вчить ся лише достосовувати слова до співу, а як допасує його, — то вже каже, що то співанка.

Співаночки, співаночки, де я вас подію,
Піду в гору Чорногору так там вас росєю!

Таксамо може зробити і пан Райко або Іванович, значить при укладаню віршів може співати, а для певности може ще при співаню тупати ногою. Тоді нехай буде певний, що вірш буде подібний до вірша.

А щодо мови, то також треба брати собі приклад з простих людий.

Ті, що укладали або укладають співанки, то часто не вміють ані читати ані писати — навіть не знають, що то значить „кирилика" — але зате знають мову. А знають тому, бо вчили ся мови, не з читанки ані з граматики, але від своєї мами та малих братів або сестер, або від чужих ровесників на улиці.

Нема сумніву, що також і панове Іванович і Райко, як ще не були панами, але маленькими хлопчиками з хвостиками, відбували такусаму науку як відбуває цілий людський рід, — але як вони підросли, то злівили і покинули ту свою рідну мову, а навчивши ся „кириллики", зачали писати штучним чудернацьким язичєм, яким не говорять люди, а пишуть ті, що людської бесіди встидають ся.

І з того виходять такі сумні наслідки. Тут вже скажемо щиро панам Івановичеви і Райкови, що не поможе їм ані „кириллика", ані співане, ані навіть тупане ногою, доти, доки не виречуть ся свого дикого язичія, а не зачнуть писати чистою народною угро-руською мовою, — такою мовою, якою переважно говорять угорські Русини.

В угро-руській мові (се є наріче загальноукраїнської мови, яке впрочім небогато ріжнить ся від неї) є много пісень і то красних і коли би п. Райко і п. Іванович схотіли їх читати, читати і читати, то і навчились би писати вірші, а коли ще притім будуть приспівувати і потупувати ногою, то певно, що ті вірші будуть добрі і кождому подобають ся.

Тому кличу ще раз до п. Івановича і до п. Райка:

Не встидайте ся своєї рідної мови! Пишіть рідною мовою!

Співайте, як пишете вірші!

Тупайте ногою, аби було до складу!

А зискає на тім не лише „кириллика", але і читачі Вашої ґазети та цілий угро-руський нарід.

Федь барон Горох.

НОВИНКИ.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННИЙ КОМІСАР В ПЕРЕМИШЛИ.

Намісництво заіменувало правительственним комісарем для міста Перемишля секретаря намісництва, Владислава Липковського.

ЗА АВТОНОМІЮ УКРАЇНИ.

„Кієвская Мысль" доносить про арештоване українського академіка Івана Миколайчука за те, що в розмові заявив ся за автономією України. Миколайчука зараз по арештованю вислано на Сибір. — зк.

КУРСК — НЕ НОВИНА.

Засланє нашого митрополита російськими властями до Курска, а не до иншої місцевости Росії, може мати за собою мотиви традиції. Курск вже був раз тюрмою для визнавців унії з української народности. В 1839. р. на основі царського указу для тих Василіян, що не хотіли перейти на православ'є, отворено монастир в Курску. Була то найстрашнійша тюрма, яку собі можна лиш уявити. Пильновані поліцією монахи не могли стикати ся з людьми ані правити богослужень; не мали власної каплиці. Правительство визначило їм, правда, по кільканайцять копійок денно, але і та милостиня не все доходила до їх рук. До моральних терпінь приключив ся голод так, що житє нещасних будило загальне співчутє. Датки населення ратували їх тоді від смерти. Було їх ледви кільканайцять, але їх витривалість у вірі дражнила все ще власти. Тому вкінци і монастир їх замкнено, а самих порозсилано поодиноко в ріжні сторони глубокої Росії до православних монастирів „на покуту". Там вони і вимерли. Василіянський монастир в Курску був останним унїятським монастирем в Росії. Згадку посьвячено йому тепер в польській брошурі виданій саме в Кракові п. з. „Остатні Кляштор Базиліяньскі в Росиі".

ВИКЛАД ГЕНЕРАЛЬНОГО СЕКРЕТАРЯ „ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ" У ФРАНКФУРТІ.

Генеральний секретар Союза німецьких прихильників українських змагань до свободи „Вільна Україна", д-р Фальк Шупп мав дня 15. грудня м. р. у Франкфурті з великим успіхом виклад про ролю Болгарії у сьвітовій війні — на дохід для болгарського Червоного Хреста. При сій нагоді повів д-р Фальк Шупп аґітацию на користь товариства „Вільна Україна", а також Союза визволення України і стрінув ся притім у високопоставлених осіб з великим зрозумінєм.

ВИДАТКИ БОЛГАРІЇ НА КУЛЬТУРНІ ЦІЛИ В МАКЕДОНІЇ.

Болгарське собрание ухвалило новий буджет на першу половину 1916. р. і признало між иншим 41,912.500 левів для ново-занятих земель, з того 1,602.500 левів на культурні цілі. Між предмінованими видатками стрічаємо 100.000 левів на видане і безплатне поширюванє популярних просьвітних книжок, картин, репродукцій і портретів, 25.000 левів на збиране етнографічних і старинних матеріялів і на консервацію старих памятників, 10.000 левів на збиранє і доставлюванє до Софії бібліотек, музеїв і инших цінних предметів в окупованих землях, вкінци 100.000 лівів на шкільні засоби в народних школах. — зк.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ.

Кооперативний з'їзд у Харкові на сьвяточнім засіданю представників кооператив харківської губернії, що відбуло ся з нагоди 50-ліття кредитової кооперації під проводом проф. Левитського, рішив заложити дві стипендії в висших жіночих школах у память його. Ювилейний з'їзд ухвалив знова з тої нагоди асиґнувати 2.000 карбованців на видане збірника, в котрім представлено-б історію української кооперації у усіх її формах. — зк.

НА КАВКАСЬКІМ ФРОНТІ.

Московський медвідь: Пожди, Турку, я тебе скоро цілого буду мати у своїх руках.

Турецький індик: Прошу, прошу вперед, лише сьміло!

ЖИДІВСЬКА ҐІМНАЗІЯ В ЛЮБЛИНІ.

Як доносить жидівська часопись „Гацефіраг" (ч. 240), дозволили власти Жидам на заложене 8-клясової ґімназії для хлопців з жидівською викладовою мовою в Люблині. В ґімназії, що стояти-ме під проводом педаґоґа д. Шпера, має бути заведена також яко предмет німецька і польська мова.

—о—

ПАПА ПРО ВІЙНУ.

Папа, приймаючи новорічні бажаня від римської шляхти, висказав ся, що нині більше ніж колинебудь — показало ся, що місце намісника Христа тим більшим ясніє блеском, чим більше варварськими стають часи ізза переваги, насильства й ненависти. Папа звертає очи від страшного видовища, де тілько народів, присилуваних лихою судьбою, веде з собою нечувані боротьби, і висказує подяку римській шляхті, котра в дусі заповідий християнської просьвіти спішить з помочию зростаючій нужді вчинками, грішми, духом і словом. Вкінци згадав, що що-дня молить Бога, щоби на сьвіті настав скорий мир.

—о—

ГЛУХОНІМИЙ БАТАЛЬОН.

Одна французька часопись в Парижи приносить вістку, що в околици Лондону утворено батальон з самих глухонімих. Вони роблять, як і инші жовніри, всї військові вправи. Розкази відбирають в знаках своєї хлухонімої мови. Команданти їх — також глухонімі. Щось воно пригадує ту нашу пісню, де дід рудий, баба руда, тато рудий мама руда і т. д. Сей глухонімий батальон Англійців буде висланий на фронт. Як би то не говорив союзник про союзника, можна би вважати се за жарт.

ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦЇ З БАЙОН!

Заходом товариства „Український Сокіл" з Елізабетпорт, Н. Дж. відограєсь велике представленє

ОХ, НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

в суботу вечером, дня 26. лютого 1916 в гали І. Майдаша,

94 E. 21st St., cor. Ave. F., Bayonne, N. J.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Максим Дурень, христіянин........М. Шнира
Катерина, його жінка........Е. Сіра
Юрко, їх син........П. Кіценюк
Марцуня, їх дочка........Е. Мазурик
Іван, любовник Марцуні........Ю. Горін
Олекса, вуйко Івана........В. Кіценюк
Климко, мельник........С. Колодій
Гандзя, сусідка Максима........Е. Більська
Герш, арендар........М. Костишин
Хаскель, його син........П. Сапса
Параска, пістунка........О. Бабляк
Жандарм........Я. Запотічний

Річ дієть ся на галицькій Україні.

Режісер: Семен Колодій. Дірігент співу: Г. Климович.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 6.30 ВЕЧЕР.

ЧИСТИЙ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

ЦІНИ МІСЦЬ: І-ряд 50 цт.; ІІ-ряд 35 цт. ІІІ-ряд 25 цт.

КОЖДИЙ ЧЛЕН „УКР. НАР. СОЮЗА" АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає

ДАРОМ

ГАРНУ КНИЖОЧКУ!

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє всіх своїх членів, що мітинґ відбудеть ся в неділю дня 27. лютого с. р. під церквою, Райс і Овклей Блдґ., о годині 12.30. — І. Дацьків, предс.; М. Фтомин, секр.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

—о—

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєсь ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую брата **ПЕТРА ОСТАФІЙЧУКА, НИКОЛУ ГНАТЮКА і ЮРКА ГНАТЮКА.** Всї три родом з Потічка, пов. Снятин, Гал. Минувшого року перебували в Монтреал. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись, бо справа для них важна, на адресу: Wasyl Ostafijczuk, 197 Franklin Ave., P. O. West Toronto, Ont., Canada. 22-24

Пошукую свого брата **МАКСИМА БАГРІЯ**, котрий походить з села Стоки, пов. Бібрка. Довший час перебував в Елізабетпорт, Н. Дж. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: Michael & Paul Bahrij, P. O. Box 8, West Raleigh, W. Va. 22-25

Пошукую в важній справі свого шваґра **НИКОЛУ СОРОЦЬКОГО**, котрий походить з села Семенів, пов. Теребовля, Гал. Тому пять місяців перебував в Ром, Н. Й. під ч. 214 Лавренс Стр. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: Nich. Trendowecky, 956 Jefferson Ave., E., Detroit, Mich. 22-24

Пошукую своїх сестер **МАРІЮ і АННУ ШІПКА.** Походять з села Бордуляки, пов. Броди. Перебували в Ню Йорку. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: Stefan Szipka, 466 Broadway, Bayonne, N. J. 23-24

ПОШУКУЄСЬ ЗДІБНИХ АҐЕНТІВ ДО ПРОДАЖИ ЦИГАРІВ. Сталий і добрий зарібок. Голоситись сейчас на адресу: St. Szymansky, 319 Henderson St., Jersey City, N. J. 22,24і26

Пошукую **МИХАЙЛА КУЛИК** з села Довжки, повіт Калуш і **МАКСИМА БОЄЧКО** з Сівки Войнилівської, повіт Калуш. Прошу зголоситись на адресу: N. T., c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 24-25

Пошукую свого знайомого **МИКОЛУ КОСТІВ**, з села Глібовичі, повіт Бібрка, Гал. Голоситись прошу на адресу: Michael Kurdyna, 25 Spruce St., Hartford, Conn. 24-26

ГРИЦЬ САВИЦЬКИЙ, родом з Теребовлї, перебуваючий тепер на поли битви, просить любих товаришів в Америці, аби дали о собі хоч малу вістку на понизшу адресу: Hryć Sawickyj, K. u. K. Inf. Rg. 15, Mil. Arbeiterabteilung, Feldpost 130, Austria. 22-24

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посїдає великий склад первforядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, які: перуки, волоси, бороди, вуси, шмінки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
СПЕЦІЯЛЇСТ-ХІРУРГ

327 E. 17 St., New York, N. Y.

Офіс отворений в кождім часї.
Телефон: Stuyvesant 4493.

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і случахна нюйорського універсітету учить анґлійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Інформації устні або письменні уділює: 18—

M. SCHWARTZ, 168 East 89th St., New York, N. Y.

ФОТОҐРАФІЯ ВАША НА МЕДАЛЇОНІ,

виробленім артистично і оздобленім в цьвіти і десені, буде наймилїйшою памяткою для Вас. Пишіть по катальоґ сейчас, залучаючи три одноцентові марки на посилку: 24-29

ARTISTIC MEDALION WORKS,
1734 W. Ohio St., Chicago, Ill.

ДІВЧАТА, ЖЕНЩИНИ!!! Котра з Вас хоче дістати дуже цікавий катальоґ зовсім даром, нехай зараз напише до: The Amor Novelties Co., 642 E. 14 St., New York, N. Y. 21-23

ПОЗІР УКРАЇНЦЇ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з більших кораликів $1.50, з меньших кораликів $2.00. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N Y. 14ч

Даром!

ВЕЛИКИЙ ВОЄННИЙ ЗОШИТ, який містить 58 образків знятих з поля битви. На сих образках побачите як то війна виглядає! Сей зошит даємо даром до книжки з ТЕРЕНІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ. Се є дуже інтересна книжка під сю пору. Коштує лише 40 цнт. Гроші можна присилати стемпсами. Наклад невеликий, тож спішіть і пишіть еще нині до: RUSKA KNYHARNIA, 34 E. 7th Str. New York, N. Y. —13-

---

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького і І. Мазепи. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA.
im. T. Szewczenka
168 E. 4th St. New York, N. Y.

ДОМИ НА ПРОДАЖ.

1) Chester, Pa., 2306 W. 3rd Street.
2-ПОВЕРХОВИЙ дім, 6 кімнат і ванна, знаменито уряджене, тано до набутя; малий завдаток, доґідні сплати.

2) 716 Wallace Street, Philadelphia, Pa.
2 І ПІВ ПОВЕРХІВ, 8 кімнат і ванна, велика лота і город, коло РУСЬКОЇ ЦЕРКВИ. Знаменита нагода. Високий рент, тана ціна, малий завдаток, доґідні сплати.
Ґваранція власности і посїданя. 22сч27

Голоситись до:
Б. Ф. РУДЗІНСЬКИЙ,
761 Drexel Bldg., або 2367 Orthodox St.,
PHILADELPHIA, PA.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цнт. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 13x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хатї.

Замовленя шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J

Зверніть Увагу!

Спеціяльно в сім місяци даємо нагоду кождому в Злучених Державах і Канаді набути ґрамофон разом з 20-ма піснями, вартости $50.00 лише за $17.50.

15-ЛІТНА ҐАРАНЦІЯ!

Надішліть $5.00 на задаток а відворотною почтою отримаєте чудово-говорячу машину разом з 20 піснями які довільно позволяємо вибрати собі з нашім списі.

Жадайте нашого безплатного ілюстрованого цінника ґрамофонів і других музичних інструментів. Наш маґазин отворений щоденно, не виключаючи неділь і сьвят від 9-ої години рано до 10-ої вечером. 43ч—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 GRAND STREET, D. 308 NEW YORK, N. Y.

ЧИ БАЖАЄТЕ ПОСІДАТИ фарму, дім при стації желізничій, близько міста, фабрик, церков, школи і т. п., де поселюють ся наші Родимці? Коли так, то витніть сей цінний купон і вишліть нам його зараз а одержите фарму 9000 стіп кв. дуже малим коштом і заходом, а також дістанете і роботу, коли хочете. Кільнох читателів, котрі перші надішлють нам сей купон, одержать фарму майже даром. Не зволїкайте, бо та оферта триває лише дуже короткий час і пишіть до: 15ч24

Realty Co., Dept. A. 309 Broadway, R. 210, New York.

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

MORRIS FORST CO., ПРОДАЄ НАЙЛІПШІ ЛІКЕРИ В АМЕРИЦІ.
200 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa.

ТЕL. RECTOR 1468.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

АВГУСТИН СМІТ

327 East 17th Street, New York, N. Y.
(межи 1-ою а 2-ою Ave.)

Перепроваджує всякі американські справи правні у всіх тутешних кортах.

Виробляє чартери для українських Братств і Товариств.

Виробляє моргічі.

Перепроваджує всякі справи старокраєві, як: купно і продажу грунтів, інтабуляції, справи спадкові, сирітські, стягане довгів і т. и. Старокраєві документи правні леґалізує ц. і к. австрійський конзулят.

Проте вже пора нам зрозуміти клич „Свій до свого", і з всякими справами прошу письменно чи особисто удаватись тілько до свого адвоката, котрий Вас чесно і сумлінно обслужить. 6—

Офіс отворений від год. 9 рано до 8 вечер.

З поважанєм
АВГУСТИН СМІТ, адвокат.

---

35 презентів ДАРОМ 21 камінну ПОЗОЛОЧУВАНУ годинку ТІЛЬКИ ЗА $5.95

МИ ВИСИЛАЄМО ПОЧТОЮ АБО ЕКСПРЕСОМ ДО ОГЛЯНЕНЯ.

ВЕЛИКА СПРОДАЖА. За $5.95 купите в нас тепер дуже гарну, з потрійними чудово різбленими окладинками, 21-камінну ПОЗОЛОЧУВАНУ ГОДИНКУ, з 20-літною ґваранцією виритою на окладинції, а яко додаток дістанете 35 ПРЕЗЕНТІВ ЦІЛКОМ ДАРОМ: Елеґантський ланцюшок з дармовисом, перстень, хрестик, брошку, чудовий малесенький будильник, гарне серце зі шпилькою, шпильку до краватки, до маншетів, ковнірців, чаруючі оперові шкла, штилєт, автоматичний пістоль 25 кал., ножик, бранзолєта з імітаційною годинкою, фонтенове перо, імітаційна мала годинка з шпилькою, гармонію, бритву, пасок, голярку і квач. 23-25

ТА ВЕЛИКА ОФЕРТА Є ТІЛЬКИ НА КОРОТКИЙ ЧАС, тому витніть сейчас се оголошенє і зашліть до нас разом з 20 цнт. депозиту (стемпсами або монетою) як запорука купна, а сейчас вишлемо Вам годинку з 35 презентами. Коли вже будете мали годинку з презентами в своїй хаті, тоді заплатите решту. Купуючи від нас Ви нічого не тратите, позаяк ми направляємо або вимінюємо наші ґодинки за нові даром. Незадоволеним звертаємо гроші. (З Канади треба висилати гроші на перед). Огляньте вперед денебудь наші 21-камінні годинки і презенти заки купите. Замовляйте тепер. Адресуйте так:

AMERICAN JEWELRY CO., Dep. 106, St. LOUIS, Mo.

ТАНІ ФАРМИ.

В стейтах Огайо, Пенсильвенія, Мішіґен і Теннесі. Кошти подорожі звертаємо.

Около 500 фарм на продаж, богато з них межи містами Клївленд, Лорейн, Ірі, Юнґставн і Пітсбурґ. Ґрунта нечищені від $4.00 за акер і висте на 10-літну сплату. Фарми також рентуємо. Пишіть по новий цінник до: 23вч33

R. T. HURDLE LAND COMPANY,
3349 E. 55th St.,
CLEVELAND, O.

Читайте руські книжки і газети бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА
МУЗИКАНТ І ДИРИҐЕНТ.

Достарчає музики на концерти, представленя, балї, пікніки, походи і весїля. — Дає лекції на всіх інструментах — смичкових і дутих. — Адреса:

P. KELECHAWA,
138 Morris St., 67 Greene St.,
Jersey City, N. J. — 17-

DR. KOLER
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

Dr. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досьвіду у лїченю недуг приватних мущин і женщин. Лїчить: затроєнє крови, уплави, неміч у мущин, всякі уплави мочового проводу, лишеї, викиди скірні, свербячку, шкрофули, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосіть ся особисто: почтою не лїчу.

Години принятя: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділї до 2-ої.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller

найуспішнїйший лїк проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛЇЖА СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оріґінальні пачки мають опаковане як побіч подано.

Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якора.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.

F. Ad. Richter & Co.,
74-80 Washington St.
NEW YORK, N. Y.

РАБІВНИКИ

повинні боятися ся. Рабунки і напади бувають кождого дня. Читаєте в часописи, що вчера когось обрабовано, але не знаєте, що завтра те саме може з Вами стати ся, єсли Ви не забезпечите ся. Найлучшим забезпеченєм є добрий револьвер і повинен знаходити ся в кождій хатї для власної охорони.

ВЕЛИКА ПРОДАЖА.
ТІЛЬКИ
НА КОРОТКИЙ
ЧАС!!

Автоматичний револьвер для детективів. 32 або 38 калїбру, вартости $15.00 за.......... **$3.98**

Автоматичний double-action, на 7 стрілів револьвер для детективів, вартости $8 за.......... **$2.45**

Велика вартість за такі малі гроші. Тож не чекайте, тільки залучіть 20 цнт. (в стемпсах або монетою) в листї і напишіть, котрий револьвер хочете, а ми сейчас вишлемо просто до Вашої хати. Решту заплатите по одержаню. Найлучші револьвери, яких уживають детективи, ручимо вповнї. В разі незадоволеня звертаємо гроші. Вишліть замовленє сейчас — нині. Адреса: 24-26

HAMMOND SALES CO.,
Dept. R 7. St. Louis, Mo.

ПОЗІР!

Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий трває все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який триває 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.

КОШТ $15.00.

International School of Automobile Engineers, 88-111—
147 E. 40th St. New York

РУСЬКИЙ ЛЇЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Старокраєвого християнського лїкаря).

Се лїчниче заведенє має вже вироблену славу. Спеціяльно лїчать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестудженє, запаленє легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цїлковито вилїчую з ревматизму, тухлини і ран лишаї і скірні викиди. Ліки виробляють ся під доглядом лїкаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лїкар говорить по руськи.

Інститут отворений щодня від рана до 7. вечером і виключаючи неділь. 25-

Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пічніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць
38ч- CARSON і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS,
SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Бучак, урядн. банку.

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Вивчу грати на якім небудь інструменті, єсли тілько Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи ні. Ґарантую за успіх моєї науки в часї 20 до 25 днів.

Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.
Адресуйте: 22-35

T. KASPER,
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

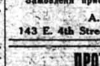
НАЙНОВІЙША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ В НЮ ЙОРК, Н. Й.

Має до випожички всякого рода костюми до представлень і балів маскарадових як також до ріжних драм прм. „СІЧИНСЬКИЙ ПОТОЦЬКИЙ", котрих не дістанете в жадній костюмерії. Маємо також всякого рода прибори до характеризації як: перуки, бороди, вуси і шмінки. Все те випожичаю по дуже приступній цінї.

Замовленя присилайте 8 днів перед представленєм.

A. MALANCHUK 142ч-26
143 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПРОТИ РЕВМАТИЗМУ!

Хто терпить на ревматизм, може улекшити сї прикрі болї, носячи на пальци сей маґнетичний перстень. Сей перстень має лїчничі власности, управильнює циркуляцію крови. Без злишних видатків на дорогі ліки, сей перстінь віддасть Вам ту саму присуґу значно дешевше. Даємо ґваранцію або звертаємо гроші. Ціна $1.00.

Замовленя посилайте на адресу: 23вч—

TAYCHERT CO.,
463 N. Halsted St., Chicago, Ill.

ЗАТРУДНЯЄМО СТАЛО ПИЛЬНИХ ЛЮДИЙ в кождій околици. Анґлійського язика не вимагаємо. Спосібним платимо $25 тижнево. Пишіть сейчас до: Mr. May, 305 Bradway, Room 210, New York, N. Y. 15ч24

ВАЖНА НОВІСТЬ!

СПІШІТЬ СЯ ЧИМСКОРШЕ!!!

1) Довший час глядають хлопці за гарними дівчатами, а дівчата за гарними хлопцями, одначе не мають нагоди ані способу до осягненя любови. В який спосіб можна любов осягнути, переконаєте ся з книжки, яку можете купити у нас за малі гроші, лише за $1.00

2) Хто хоче навчить ся в коротнім часі анґлійської мови, може се зробити без великого труду. З нашої книжки можна навчитя ся добре читати і писати по анґлійськи по кількох тижнях. Ціна сеї книжки....75 цнт.

Правда, що Вашою довголїтною мрією і се, як би стати великим богачем, як можна зробити з $1.00 $10.00 а з них і тисячку. У нас дістанете таку книжку, з якої довідаєтесь, в який спосіб можна прийти до богацтва. Ціна $2.00

Хто замовить ті три книжки разом, отримає їх за $3.00. 24чс—

Замовленя посилайте на адресу:

CLUB HOUSE
Box 335, Chicago, Ill.

КАТАЛЬОҐ НАЙКРАСШИХ ШТУК МАҐІЧНИХ з всякими приборами, як: цьвяги, тарілки, шклянки, фляшки, штилєти, карти, кулї, поучаючий замінювати воду у вино, молоко, чорнило, штуки зникання річий і богато других, яких кождий легко виконає а притім розвеселить товариство і навіть може заробляти сим гроші. Катальоґи висилаємо даром. Адресуйте: 13-51

Am. Book & Nov. House, Box 371, Cleveland, O.

ПОЗІР УКРАЇНЦЇ! ПОЗІР!

ХТО ХОЧЕ НАБУТИ ГАРНИХ І ЦІКАВИХ КНИЖОК просьвітних, наукових, ріжнородних співанників, молитвенників і календарів воєнних, то пишіть ще нині по наш загальний катальоґ книжок. Залучіть марку на пересилку. Адреса: 13сч26

Ruska Knyharnia Importowa,
851 W. Erie St., Dep. 4, Chicago, Ill.

ВИЙШЛИ З ДРУКУ НОВІ КНИЖКИ.

	цнт.
ГАЛИЦЬКІ АНЕКДОТИ. Гумористичні оповіданя	10
ҐАЛКА СМЕРТИ. Воєнне оповіданє	5
З ДНІВ КРОВАВОЇ ВІЙНИ. Віршоване оповіданє	25
ІЗ ЗВІРЯЧОГО ЦАРСТВА. Сотня найкрасших казок	20
ІСТОРІЯ ПРО ГАРНУ МАҐЕЛЬОНУ І ҐРАФА ПЕТРА	25
ОПОВІДАНЄ ПРО СОРОК РОЗБІЙНИКІВ	20
ЯК ІВАНКО ЗРОБИВ ЧУДЕСНЕ СУДНО І ДІСТАВ КОРОЛІВНУ ЗА ЖІНКУ	10
ЯК МЕНЕ ВИБИРАЛИ ДРУЖБОЮ. Весільне оповіданє	10
ЯК МЕНЕ МОЇ ТАТУНЬО ЖЕНИЛИ. Збірка гумористичних оповідань	40
ЯК ПАН СОБІ БІДИ ШУКАВ І ЯК СОБІ ЇЇ НАЙШОВ	15
ПІСНІ ЕМІҐРАНТІВ	10

Замовленя посилайте на адресу:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єгри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пн. = пionіри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (від: краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (регімент), батальон або дивізію.

—o—

(Дальше).

Листа утрат ч. 176
видана 11. мая 1915.

УБИТІ:

Гойдиш Павло, 17 л. (4. III—10. IV, 1915)
Костик Семен, 77 п. (2. IV, 1915)
Прекоп Іван, 22 з. о. (помер у шпитали в Росії)
Сарафин Іван, 77 п. (3. IV. 15)
Чапля Василь, 77 п. (3 IV, 1915)

РАНЕНІ:

Білас Василь, 77 п.
Бордей Леонтин, 77 п.
Гнилянський Теодор, 77 п.
Дорош Михайло, 77 п.
Когут Іван, 77 п.
Левицький Олекса, 77 п.
Палющкевич Антін, 77 п.
Сорока Григорій, 77 п.
Федрух Онуфрій, 17 л.
Шайка Микола, 77 п.

ПОЛОНЕНІ:

Абач Тома, 30 стр. (в Росії)
Алерґуш Ілько, 22 з. о. (в Росії)
Андрухів Андрій, 77 п. (в Росії)
Антонюк Микола, 24 п. (в Росії)
Баґайлюк Стефан, 36 л., ран. (в Росії)
Багрій Трофим, 77 п. (в Росії)
Балицький Семен, 17 л. (в Росії)
Балис Іван, 17 л.
Барткевич Войтко, 41 п. (в Росії)
Барткевич Іван, 22 з. о. (в Росії)
Бек Аврелій, 22 з. о. (в Росії)
Бідняк Іван, 22 з. о. (в Росії)
Білак Теодор, 24 п. (в Росії)
Білецький Юрко, 22 з. о. (в Росії)
Боднар Іван, 35 з. о. (в Росії)
Бодян Василь, 22 з. о. (в Росії)
Богатчук Федор, 17 л. (в Росії)
Бойчук Кость, 41 п. (в Росії)
Бойчук Олекса, 30 стр. (в Росії)
Брошко Антін, 24 п. (в Росії)
Бруза Юрко, 22 з. о. (в Росії)
Буфля Дмитро, 22 з. о. (в Росії)
Буняк Ілько, 77 п. (в Росії)
Бира Тома, 17 л. (в Росії)
Бирчук Іван, 36 л. (у шпитали в Росії)
Вандзуряк Кость, 22 з. о., ран. (в Росії)
Васильчак Василь, 22 з. о. (в Росії)
Васильковський Іван, 77 п. (в Росії)
Вашківчук Іван, 22 з. о. (в Росії)
Величко Іван, 17 л. (в Росії)
Верес Іван, 11 сап. (в Росії)
Веселик Стефан, 35 з. о. (в Росії)
Весоловський Мих., 77 п. (в Росії)
Вінтоняк Петро, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Волинець Василь, 35 з. о. (в Росії)
Воронич Олекса, 30 стр. (в Росії)
Видращук Прокіп, 22 л., ран. (в Росії)
Ґасюнка Василь, 77 п. (в Росії)
Гаврилащук Андрій, 22 л. (в Росії)
Глухий Йосиф, 20 л. (у шпитали в Росії)
Гнилянський Іван, 77 п. (в Росії)
Головач Григорій, 22 з. о. (в Росії)
Головач Касіян, 22 з. о. (в Росії)
Гостюк Микола, 22 з. о. (в Росії)
Гринчук Михайло, 17 л.
Гриник Григорій, 77 п. (в Росії)
Губка Василь, 22 з. о. (в Росії)
Гудимяк Дмитро, 24 п. (в Росії)
Гукевич Омелян, 17 л. (в Росії)
Гула Григорій, 17 л. (в Росії)
Ґулак Михайло, 17 л. (в Росії)
Гурин Стефан, 77 п. (в Росії)
Гуцкаль Михайло, 22 з. о. (в Росії)
Гирчак Михайло, 77 п. (в Росії)
Ґабор Олек., 22 з. о., ран. (в Росії)
Ґада Евген, 77 п. (в Росії)
Ґнип Іван, 24 п. (в Росії)
Ґорат Ілько, 22 з. о., ран. (у шпитали в Росії)
Ґрекуль Іван, 36 л. (в Росії)
Ґриґа Микола, 36 л., ран. (в Росії)
Ґурняк Павло, 77 п. (в Росії)
Ґущуляк Микола, 41 п. (в Росії)
Даців Григорій, 77 п. (в Росії)
Дадик Прокіп, 17 л.
Дарп Онуфрій, 22 л. (в Росії)
Дашко Йосиф, 77 п. (в Росії)
Давидяк Михайло, 36 л., ран. (у шпитали в Росії)
Деркач Петро, 77 п. (в Росії)
Дершко Іван, 77 п. (в Росії)
Добош Олекса, 77 п. (в Росії)
Долішняк Микола, 36 л., ран. (в Росії)
Долішняк Петро, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Домитро Микола, 24 п. (в Росії)
Драбик Дмитро, 30 стр. (в Росії)
Дребот Гнат, 77 п. (в Росії)
Дудурич Лев, 77 п. (в Росії)
Дудзяк Михайло, 77 п. (в Росії)
Дума Теодор, 77 п. (в Росії)
Дунець Дмитро, 30 стр. (в Росії)
Дужняк Семен, 17 л.
Дирда Микола, 22 л. (в Росії)
Дзядів Михайло, 30 стр. (в Росії)
Даюда Франко, 35 з. о. (в Росії)
Жупник Дмитро, 36 л. (в Росії)
Заплатинський Петро, 33 л., ран. (у шпитали в Росії)
Заран Лев, 41 п. (в Росії)
Затор Іван, 57 п. (в Росії)
Зубович-Яворський Стефан, 77 п., ран. (в Росії)
Зушман Демко, 36 л. (в Росії)
Зузяк Харитон, 17 л. (в Росії)
Ігнацевич-Яворський Теодор, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Ільчук Кость, 22 л. (в Росії)
Істратій Теодор, 41 п. (в Росії)
Іванчук Михайло, 30 стр. (в Росії)
Іванейко Михайло, 77 п. (в Росії)
Іваничук Василь, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Івасюк Сава (Анни), 30 стр. (в Росії)
Івашкевич Теофіль, 35 з. о. (в Росії)
Івонуц Дмитро, 22 з. о. (в Росії)
Качковський Станислав, 24 п. (в Росії)
Качор Семен, 77 п., ран. (в Росії)
Кархут Іван, 77 п. (в Росії)
Карличук Василь, 22 л. (в Росії)
Казишин Андрій, 77 п.
Кічка Іван, 20 л. (в Росії)
Кінка Лев, 77 п. (в Росії)
Кірч Стефан, 77 п. (в Росії)
Клебановський Федор, 36 л. (в Росії)
Клеменовський Альбін, 20 л. (в Росії)
Кліщ Михайло, 77 п. (в Росії)
Клим Марко, 22 л. (в Росії)
Книш Олекса, 36 л. (в Росії)
Кобрин Михайло, 77 п. (в Росії)
Комарницький Григорій, 77 п. (в Росії)
Комарницький Іван, 77 п. (в Росії)
Кондур Ів. (Костя), 77 п. (в Росії)
Кончук Іван, 22 л. (в Росії)
Косташ Віктор, 22 л. (в Росії)
Костащук Юрко, 24 п. (в Росії)
Костелюк Дмитро, 22 з. о. (в Росії)
Костюк Петро, 41 п. (в Росії)
Костюк Юрко, 22 л. (в Росії)
Костракевич Людвик, 22 з. о. (в Росії)
Костинюк Юрко, 36 л., ран. (в Росії)
Козак Прокіп, 22 з. о. (в Росії)
Коземчук Марко, 22 л. (в Росії)
Коземчук Микола, 22 л. (в Росії)
Козменюк Іван, 22 з. о. (в Росії)
Козубаль Іван, 17 л. (в Росії)
Кровицький Андрій, 20 л. (в Росії)
Круба Юрко, 17 л. (в Росії)
Крупач Матій, 22 л. (в Росії)
Кубая Іван, 77 п. (в Росії)
Кульчицький-Тулюк Іван, 77 п. (в Росії)
Курач Семко, 17 л. (в Росії)
Куриляк Яків, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Кушнір Омелян, 30 стр. (в Росії)
Кузик Юрко, 22 з. о. (в Росії)
Кузьмин Микола, 77 п. (в Росії)
Киса Павло, 17 л.
Лапчук Михайло, 17 л. (в Росії)
Лавринович Іван, 20 л. (в Росії)
Лазарів Григорій, 20 л. (в Росії)
Левандовський Ів., 30 стр. (в Росії)
Лопушанський Ілько, 77 п. (в Росії)
Маценко Петро, 22 з. о. (в Росії)
Мацько Олекса, 77 п. (в Росії)
Маєран Юрко, 22 л. (у шпитали в Росії)
Макаренко Кость, 22 з. о. (в Росії)
Маковей Дмитро, 22 л. (в Росії)
Максимович Василь, 77 п. (в Росії)
Макуцький Юрко, 77 п., ран. (в Росії)
Малечкович Петро, 77 п. (в Росії)
Марчук Максим, 22 л. (в Росії)
Маркевич Вінцентій, 77 п. (в Росії)
Маринович Олекса, 17 л. (в Росії)
Мателич Василь, 77 п. (в Росії)
Матушевський Йос., 20 л. (в Росії)
Матишкевич Семен, 36 л. (в Росії)
Мельничук Ілько, 30 стр. (в Росії)
Моґорук Іван, 11 сап. (в Росії)
Молдован Петро, 22 з. о. (в Росії)
Мотрич Іван, 77 п. (в Росії)
Моцко Ефтемій, 22 л. (в Росії)
Мукавський Іван, 17 л.
Мурґа Дмитро, 22 л. (в Росії)
Микайло Тит, 22 л. (в Росії)
Миронюк Григорій, 22 л. (в Росії)
Миронюк Микола, 22 л. (в Росії)
Михайлюк Микола, 17 л. (в Росії)
Михайлюк Михайло, 41 п. (в Росії)
Мицкан Ілія, 41 п. (в Росії)
Мисько Григор, 77 п., ран. (в Росії)
Мишка Петро, 17 л.
Наконечний Ілько, 77 п. (в Росії)
Натуркач Софрон, 36 л., ран. (у шпитали в Росії)
Невойда Микола, 77 п. (в Росії)
Охабський Михайло, 77 п. (в Росії)
Олійник Андрій, 20 л. (у шпитали в Росії)
Олійник Іван, 30 стр. (в Росії)
Онуфрей Теодор, 41 п. (в Росії)
Опарик Юрко, 22 л. (в Росії)
Остафійчук Прокіп, 22 з. о. (в Росії)
Останюк Дмитро, 36 л. (в Росії)
Овсян Гнат, 35 з. о. (в Росії)
Пахомій Данило, 22 з. о., ран. (в Росії)
Пахомій Трофим, 41 п. (в Росії)
Паладійчук Олекса, 22 з. о. (в Росії)
Палійчук Павло, 24 п. (в Росії)
Палиброда Юрко, 24 п. (в Росії)
Паньчишак Іван, 77 п. (в Росії)
Панькевич Микола, 77 п. (в Росії)
Паньків Іван, 30 стр. (в Росії)
Павлюк Антін, 41 п. (в Росії)
Павлюк Іван, 36 л., ран. (в Росії)
Павлюк Семен, 30 стр. (в Росії)
Павлишин Йосиф, 17 л., ран. (у шпитали в Росії)
Погрибяник Стефан, 24 п., ран. (в Росії)
Петрочко Михайло, 36 л. (в Росії)
Піц Митрофан, 30 стр. (в Росії)
Піцуль Кость, 22 з. о. (в Росії)
Піцуль Теодор, 22 з. о. (в Росії)
Подоляк Іван, 77 п. (в Росії)
Полнюк Юрко, 30 стр. (в Росії)
Польовий Петро, 20 л. (в Росії)
Попович Василь (ур. 1882), 41 п. (в Росії)
Попович Василь (ур. 1883), 41 п. (в Росії)
Попович Василь, 30 стр. (в Росії)
Поварчук Ілько, 30 стр. (в Росії)
Пожоґа Василь, 22 з. о., ран. (в Росії)
Прободяк Дмитро, 77 п.
Проць Михайло, 77 п. (в Росії)
Процик Михайло, 11 сап. (в Росії)
Проданюк Микола, 22 з. о., ран. (в Росії)
Прокопович Мих., 41 п. (в Росії)
Приц Семен, 17 л. (в Росії)
Приймак Яків, 36 л. (в Росії)
Прилипчан Василь, 41 п. (в Росії)
Пухальський Петро, 22 з. о. (в Росії)
Пшеничняк Марко, 20 л. (в Росії)
Пилат Мих., 77 п., ран. (в Росії)
Пилипонько Дмитро (Якова), 20 л. (в Росії)
Питель Франко, 35 з. о. (в Росії)
Райниш Михайло, 36 л. (в Росії)
Роман Мартин, 57 п. (в Сербії)
Романюк Кость, 22 л. (в Росії)
Романюк Роман, 24 п. (в Росії)
Рубащук Іван, 41 п. (в Росії)
Ручка Кульчицький Стефан, 77 п. (в Росії)
Рудницький Йосиф, 36 л., ран. (у шпитали в Росії)
Рудницький Кароль, 36 л. (в Росії)
Рудик Семен, 36 л. (в Росії)
Рус Йосиф, 22 з. о. (в Росії)
Русняк Артимон, 17 л. (в Росії)
Русин Михайло, 17 л.
Русинюк Лукин, 22 л. (в Росії)
Садовський Франко, 22 з. о. (в Росії)
Сарахман Михайло, 77 п., ран. (у шпитали в Росії)
Сас Іван, 77 п. (в Росії)
Савчанка Стефан, 36 л. (в Росії)
Савчук Іван, 22 з. о., ран. (в Росії)
Савка Теодор, 77 п. (в Росії)
Семанюк Василь, 24 п. (в Сербії)
Семеха Йосиф, 35 з. о. (в Росії)
Семенина Володимир, 35 з. о. (у шпитали в Росії)
Семстюк Юрко, 24 п. (у шпитали в Росії)
Сенюк Гриць, 30 стр. (в Росії)
Сенюк Микола, 36 л. (в Росії)
Сенюк Прокіп, 41 п. (в Росії)
Сікорський Дмитро, 77 п. (в Росії)
Скалей Григорій, 77 п. (в Росії)
Скарбинець Матвій, 77 п. (в Росії)
Скрибляк Микола, 30 стр. (в Росії)
Славич Петро, 77 п., ран. (в Росії)
Слободянчук Микола, 22 л. (в Росії)
Смоляк Іван, 77 п. (в Росії)
Смолин Федько, 35 з. о., ран. (у шпитали в Росії)
Слязюк Василь, 36 л. (в Росії)
Снігур Микола, 41 п. (в Росії)
Соломчак Василь, 77 п. (в Росії)
Сорохманюк Іван, 36 л. (в Росії)
Стечкевич Семен, 77 п. (в Росії)
Стефанюк Федор, 30 стр. (в Росії)
Стефанюк Петро, 22 з. о. (в Росії)
Стефуряк Микола, 24 п. (в Сербії)
Столярчук Ілько, 22 л. (в Росії)
Стрібняк Теодор, 22 з. о. (в Росії)
Струк Дмитро, 36 л. (в Росії)
Струц Касіян, 41 п. (в Росії)
Стринадка Юрко, 30 стр. (в Росії)
Сумиславський Андрій Фелікс, 20 л. (у шпитали в Росії)
Суш Яків, 30 стр. (в Росії)
Сьвідерський Йос., 30 стр. (в Росії)
Сирота Михайло, інф., ур. 1888 (в Росії)
Сноак Юрко, 36 л. (в Росії)
Теодорович Юрко, 22 л. (в Росії)
Ткачук Ілько, 41 п. (в Росії)
Ткачук Іван, 22 л. (в Росії)
Тодораш Нестор, 22 з. о. (в Росії)
Толкан Стефан, 77 п. (в Росії)
Торбяк Іван, 30 стр. (в Росії)
Трачкар Юрко, 41 п. (в Росії)
Тракало Вас., 36 л., ран. (в Росії)
Турок Максим, 77 п. (в Росії)
Тимчук Василь, 24 п. (в Росії)
Тимчишин Онуфрій, 20 л. (в Росії)
Тимошишин Павло, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Уршуляк Григорій, 22 з. о. (в Росії)
Фецик Денис, 36 л. (в Росії)
Федюк Михайло, 17 л. (в Росії)
Федоришин Стеф., 30 стр. (в Росії)
Фенюк Теодор, 36 л. (в Росії)
Фодчук Василь, 36 л., ран. (в Росії)
Фодчук Дмитро, 24 п. (в Росії)
Франковський Адольф, 22 з. о. (в Росії)
Фратавчан Василь, 41 п. (в Росії)
Филимон Самуїл, 41 п. (в Росії)
Филипишин Андрій, 35 з. о. (в Росії)
Хар Яким, 22 з. о. (у шпитали в Росії)
Хархут Йосиф, 17 л. (в Росії)
Царук Василь, 35 з. о. (в Росії)
Ціків Михайло, 77 п. (в Росії)
Ціків Павло, 77 п. (в Росії)
Цигалюк Омелян, 22 л. (в Росії)
Цимбаліста Теодор, 77 п. (в Росії)
Черкалюк Федор, 17 л. (в Росії)
Черлинка Юрій (Петра), 22 з. о., ран. (у шпитали в Росії)
Черникевич Теодор, 77 п. (в Росії)
Чорний Василь, 36 л. (в Росії)
Чорний Захар, 22 з. о., ран. (в Росії)
Чикало Олекса, 22 з. о. (в Росії)
Чикинчук Мих., 22 з. о. (в Росії)
Шендеревич Мартин, 36 л. (в Росії)
Шмидзин Михайло, 77 п. (в Росії)
Юаків Маріян, 36 л. (в Росії)
Юркевич Михайло, 36 л. (в Росії)
Юрочко Михайло, 77 п. (в Росії)
Ях Фердинанд, 30 стр. (в Росії)
Яцишич-Комарницький Онуфер, 77 п. (в Росії)
Якубик Петро, 77 п. (в Росії)
Янківчук Василь, 36 л. (в Росії)
Ярославський Теодор, 22 з. о. (в Росії)
Ясінський Семен, 24 п., ран. (у шпитали в Росії)
Яворський Василь, 77 п. (в Росії)

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ (Ч. 10)
видані 12. мая 1915.

До лісти страт ч. 114:

Шухаєвський Йосиф (кад.), 9 п., пол. (в Росії)

До лісти страт ч. 149:

Дутка Антін (ляйтн.), 10 п., пол. (в Росії)
Пеляр Антін (кад.), 10 п., пол. (в Росії)
Томан Іван (кад.), 10 п., пол. (в Росії)
Чехович Тадей (оберляйтн.), 10 п., пол. (в Росії)

(Дальше буде).